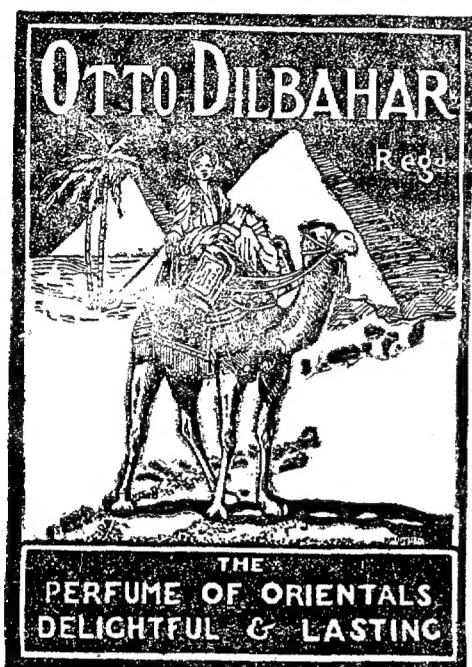

308980

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆక్టోబరు నెల II వ తేది గురువారము } No. 161
 సంపుటము. ౪. } పింగళనామ సంవత్సర నిజభాద్రపదమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧. } సంచిక ౧౬౧

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 261
 (రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)
 ఇప్పుటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది.
 ఆల్కాహోలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
 నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకచించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్నులవరించును.
 ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
 చిన్ననైజా (ఆర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
 మధ్యరకము నైజా 1-డ్రాం ,, ,, 0-12-0
 పెద్దనైజా 2 ,, ,, 1-4-0
 పెద్దనైజా 4 ,, లేక 1/2 డ్రాస్సు ,, 2-0-0
 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
 పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమెపులోను దొరకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన ను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సులభములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువపాఠిక వ్రాసినచో అణాకిమ్మరుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
 పోల్ వజంటు అండ్ కో ఇండియన్ డ్రగ్స్ ఇండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్నామసీదు బొంబయి.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.
 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
 చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.
 ఇది మారకే సిద్ధపరుపబడినది. కావున నెవరిదైన నుండును. వెల స్వల్పమైనను ఫల సుధికమని యనుభవమున తెలియును. దృఢమైన సామూహికచేతే బడి ఉష్ణపూర్వ ఆను గ్లాసు డూము కలిగియుండునుచే చాల కాలము నిలువక తృప్తికరముగ పనిచేయును. గడియారము వెట్టిపై 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ (586)
 ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసు డూము తగిది వెల రు 2-8-0
 చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

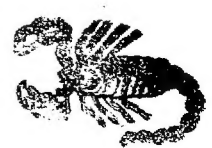
ఆంధ్రోద్యమము
 మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి
 సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు,
 వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.
 వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
 7, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాస్.

అమృతాంజనము
 అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
 చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
 తలనొప్పుల మాన్పును.
 పొన్నుల నొప్పుల శాఠ దోలును. వాయువు పోట్లు నొగొట్టును.
 సువాసనగలిగి యుండును.
 పటిమింటు నుండనదివది.
 మనములికలవే శాంతిగా చేశే ముందు
 తిరుగుచున్నట్లును ముంచుకొందు.
 దీనిని బిడేశములలో కూడి వాడుచున్నారు.
 అమృతాంజనముదేపో, జాం. గొయి ఆండ్ మద్రాసు,

ఎయిడెడుస్కాల్ల నాటకములు.
 నాల్గవ తరగతి కథలనాటకము 0-4-0
 మూడవ తరగతి కథలనాటకము 0-3-0
 రెండవ తరగతి కథలనాటకము 0-2-6
 ఒకటవ తరగతి కథలనాటకము 0-2-0
 హంసరూప (నవల) 0-2-0
 పద్మిని " 0-2-0
 శీరాబాయి " 0-2-0
 కృష్ణమహా " 0-2-6
 నోటు: ప్రతి నాటకమునకు చివర అభినయపాటలు కలవు. చూపాయికి రెండు అణాలు కమీషను.
వేంకటరమణ అండుకో,
 కొమరీపాలెం, గోదావరి జిల్లా.
 907

శుక్లనష్టమునకు దివ్యోషధము
 శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తు లగు విద్యార్థులకు అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.
 కె. ఎల్. ఎస్. సింగ్ బ్రదర్స్
 (915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.
తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
 కుట్టినచోట కొంచెము మంచి పోసివ దాని మాయమగును.
 తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.
 బాధ నరముల వెంట నెత్తురును దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించుచు కుట్టినచోటను బంగారపుకణుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ధావకము వనేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.
 తేలుకాటువలన ఆహారము లేదు గాని విశేష భాగ్యగలదు.
 అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ప్రజాభిప్రాయములు

(1)

సూర్యుని దసరాపండుగలు

అయ్యో,

దసరాపండుగలు మెల్లమెల్లగా సమీపించుచున్నది. పలువురు ధనికులు సత్సాహ పూరితముగనే దేశభక్త్యధిక్త కరముగను పండుగలు గడచు న్నట్లేర్పాటులు గావించుచున్నారు. కొందరు కేవల వ్యాధులను పులకంబుగా పోటీ పోటీలను పెట్టియున్నాడు. కొందరు గాన సభలను గానించి గాయకులను సత్కరించుచున్నారు. మరి కొందరు విద్యార్థులను గానింపనుండి. ఇంక కొందరు తానూ హాకరముగ బూజులను గావించి చేసే సులభమైన పనులందలి క్షత్తికోరికలను వికార మొనర్చునుండి.

ఇట్టిసందర్భమున నున్న మాజమిందారులు నత్తవమును జయప్రదముగ గొనసాగించి యూరకొనుట క్రేయస్కరము. తాముపండుగలు సుగించునట్లేమును తమ జమిందారీ గ్రామములకెల్లను చేరియున్నది కార్యసాఫల్యమునకుగాను ప్రతి గ్రామమునుండియు సేకరించినది, యిటువలె, చుట్టును, గొట్టెపొతును పంపకలెనని ప్రభువులు వ్రాసియుండిరి. ఇంచా ఖరీదకోరికలను మాకాకానింగ మొనర్చినది. చిన్నతనమున నుండియు మనచేతులలోని గడ్డినుచు మనయందలింత విశ్వాసమున మెలగుచుండు జంతువులను బెక్కింటిని విసోదాధము జంతు టత్వంత సంతాపకరము. ఇది మానవులకేగాక జగజ్జనకుడగు వానికి గూడ హేయముగ నుండును.

ఒకరైతు.

II

అయ్యో,

పోస్టల్ డిపార్టుమెంటు అనగా ఎక్కువ కష్టతరమైన ఉద్యోగమని అందరికిని తెలిసినవిషయమే కదా. మరియు పోస్టుమేనులు అనగా తినేతిండి ఒంటపట్టిని వారైయున్నారు. మాకు ఇచ్చుచేతులు సరియైనవారికి (8) యెనిమిది దినములపై ఖర్చునకు కూడ చాలనిదియై ఉన్నది. 3 రూపాయలు అని అందరికిని తెలిసిన విషయమే. ఒక్కొక్క బంధువునకు దినము 2, 3, 4 అనుడల ప్రయాణము చేయువారు కూడ ఉన్నారు. ఈ స్వల్ప జీతములచే మాకు అనుభవము చాలక కొంతమంది సర్కార్ ద్రవ్యమును అపహరించి శిక్షకు పాత్రులగుచున్నారు. ఇందు విషయమై మా యుద్ధోగ్గీయులెంత మందితో మనవి చేసికొన్నను, ఇదుగో అదుగో ప్రమాదములు అవుచున్నవి యని చెప్పటే కాని యింతవరకు అట్లు చేసియుండలేదు. ఇప్పుడైనను మాయండు అందరును పరిపూర్ణ కట్టాడు మంచి మాజీతులను వృద్ధి చేయించగలందులకు తగినవారి నందరిని మనవిచేయ నేడుచున్నాము.

పోస్టుజవానులు, పిన్నరులు.

III

తెనాలి స్వరాజ్యసమితివారి కొక విజ్ఞాపనము.

అయ్యో,

తెనాలి తాలూకాయందు సుమారు 80 గ్రామములు గలవు. ఈ గ్రామములయందు విద్యార్థివృద్ధియు ధనాభివృద్ధియు గ్రంథాలయాభివృద్ధియు, వ్యాపించుచున్నది. కాని స్వరాజ్యసమితులవారు మాత్రము వెనుకంజవేయుచున్నందుల కెంతయో విచారింపవలసినది. తెనాలి స్వరాజ్య సమితి యందు గొప్పగొప్ప ధనికులును గొప్పగొప్ప విద్యావంతులును చేరియుండియు సుమా 80కసంవత్సరముక్రింద స్థాపించిన ఈ స్వరాజ్యసమితి నామమాత్రావశిష్టముగా నున్నందుల కెంతయో చింతించుచున్నాము.

ఈ తెనాలి తాలూకాయందు దిప్పటికి సుమారు 40 గ్రంథాలయములు గలవు. ఈ గ్రంథాలయములు గల గ్రామములకు వెల్లి స్వరాజ్యసమితులు మీరేలే స్థాపించి గూడదు? మీరు గ్రంథాలయములవారు చేత నయినంత సాయము చేయ నున్నారే! పల్లె గ్రామముల వారికి ప్రస్తుత రాజకీయ వ్యవహారముల బోధించినవో స్వరాజ్యసమితులు స్థాపించకుండురా? తాలూకాయందు గల 80 గ్రామములలోను కనీసము 10 స్వరాజ్య సమితు లయినను స్థాపించుచున్నే! కావున మీరు వ్యయప్రయాస లని, తలచక ప్రతి పల్లె గ్రామములకు వెల్లి శాసనవిద్యుద్ధముగాని స్వరాజ్యాండోళనము సలుపుట జనులకు బోధచేసి, మననాయకులు చేయుప్రస్తుతాండోళనమునకు చేయూత నొసంగుదురని కోరుచున్నాను.

స్వామి

IV

ఆంగ్లో ఇండియనుల దౌర్జన్యము.

అయ్యో,

ఆనాటికానాడు ఈ ఆంగ్లో హైందవుల దౌర్జన్యములు మితిమీరుచున్నవి. మొన్న నేగడా దేశభక్తులను జాతీయ కళాకాలాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కోపల్లె హనుమంతరావు పంతులుగారిని రయిలు ప్రయాణములో ఒక ఆంగ్లో హైందవుడు చేసినదౌర్జన్యము పాతక మహాశయంబందను ఎరింగియే యున్నారు. మరల ఆవిషయము ప్రజలమనంబుల మరపునకురాక మున్నే, దేశభాంధవుడగు దేశభక్తుడగు దివభాంకరు గారు చెన్నపురినుండి బొంబాయికిబోవుచు ఆంగ్లో హైందవులగు సోల్టరులచే నవమానింపబడుట. ప్రహరింపబడుట వినిన ఏ హైందవునికోసాలనము వెచ్చుమెరుగక మానును? ఏ భారతీయుడు ప్రతీకార మూహించు కుండగలను? భారతీయులన వీరికి మానవులుగా కనుపకుచుండిరో లేక మరేజంతువులుగా కనుపకుచుండిరో నిరూహ్యము. తరుచు రయిలు ప్రయాణములలో హైందవ యావతులు, పురుషులు సహితము యిట్టి ఆంగ్లో యిండియనుల చే నవమానింప బడుట వినుచుండుము. ఎచటో ఏదక్షిణ ఆఫ్రికాలో నో ఏ ఖజీన్ద్రపములలోనో అవమానించుచున్నారనెల, స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యములకై పోరాడు సమయమునందే. పవిత్రవంతమగు భారతభూమినే ఇట్టివి జరుగుచున్నవి. దీనికి పాలకులు ప్రతీకారము చేయుదురగాక! పాలకవర్గము జాతివారమని కాబోలు ఆంగ్లో హైందవులు మనలను నిరంకుశవిధమున జూచుచున్నారు. ఇట్టి నిరంకుశ ప్రవర్తనము వలననే స్వరాజ్యోద్యమమునకు బల మెక్కువగుచున్నది.

రొయ్యూరు చిగురుపాటి వెంకటసుబ్బారావు.

V

మత్స్యదరుల కొకవిజ్ఞప్తి.

అయ్యో,

హిందూమహమ్మదీయుల ఎడతెగని రాజభక్తిపూరితమైన ఆందోళనముచేత శ్రీమతి బిసాంటుక్కు, శ్రీయుతులు ఆరేంజేలు, వాడియాగార్లు అస్సాయాకోపణము వలన, నిర్బంధావాసమునుండి భారతీయుల కమితానందమును ఉత్సాహముగలుగ విముక్తి బొంది స్వాతంత్ర్యజీవితమును గడపచెన్నపురి జేరిరి. గాని బిసాంటు ప్రభృతులతో బాటు ఇతర రాజభానులయందలి రాజకీయనిర్బంధతులు గూడ విడువబడునట్లు శ్రీరాజపతినిధిగారు తమచట్ట నిర్మాణ సభలో నీనెల 5 తేదీ నెలవిచ్చిరి. ఇంతియగాక బిసాంటు ప్రభృతులతో పాటు చిరకాలము క్రింద బంధితులైన శ్రీమహమ్మదాలీ సాదరులను గూడ విడుచునట్లు ఆలోచన గలదని ఇంగ్లాండునందలి ప్రతినిధి పాల్ మార్ గజట్ పత్రికకు వ్రాసినట్లు న్యాయండియా వాకొను చున్నది. కాని యది క్రియారూపకమైన ఫలిత మొసంగుమికి స్వజాతీయులగు మహమ్మదీయులకే గాక తమోదరులగు హిందువులకు గూడ తీరనికొరత. వారివికూచనకై శాసనబద్ధమగు ప్రత్యేకాండోళనజేసి సాధ్యమైనంత త్వరలో వారిని విడుచుటకు ప్రభుత్వమువారి రాజ్య నొసంగునట్లు చేయుట ప్రతి హిందూజాతీయునికిని విధియైయున్నది. నిరంకుశాధికారపు విపరీతపు చర్యలచే నకారణముగ బంధితులైనవారిని విముక్తుల జేయ సక్రమాండోళనమే చాలియున్నదని, కలియుగభిష్టు డనదగిన సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు మన కొక గుణపాతమును నేర్పియున్నారు. ఇంతియ కాక మహమ్మదీయులు స్వాతంత్ర్యప్రియు లనియు, స్వభర్య నిష్ఠాపరులనియు రుజువు పరచుటకు స్వసంఘ ప్రాతినిధ్యమును తగినంత పొందుటకు తయారు చేయబడిన మూన్సిప్ లీగ్ స్క్విప్ సర్వజనాంగీకారము బొందుటయే తార్కారణము. కాన నోహిందుమహమ్మదీయసోదరులారా! తీవ్రమును, సక్రమమును అయిన ఆందోళనము చేసిగాని అపసరమైన సాత్వికనిరోధపద్ధతి నవలంబించిగాని దేశమున కెంతో రాజకీయ విషయముల మహాపరాకాశముచేయన్న మహమ్మద్ ఆలీసోదరులను విముక్తులం జేయునట్లు దొరతనమువారిని ప్రాథింపవేడుచున్నాను. మాంటాగుగారు హిందూజాతీయకు వచ్చు రోపల మననాయకులచే మనము నడుపబడునట్లుమాచుకొనుట మనవిధి.

హైదరాబాద్ (దక్కన్)

షేక్ మువ్తలా.

గుడివాడ డి॥ ము॥ కోర్టు నోటీసు.

గుడివాడ డిస్ట్రక్టు మునసబుకోర్టు ఫయిల్ S.C 728/13 లోని వాదిఅయిన మహమ్మదుసాహెబు ప్రతిలాదులైన 1. కటిక అబ్దుల్ రహిం సాహెబు చనిపోయినాడు. 2. షేకుదావూదు సాహెబు, 3. ప్రతివాదికి వారసులు దాడిబీ, 4. మరీయాంబీబీ, 5. నాతుంబీ, 6. పాత్కాబీబీ, 7. జైనబీబీ, 8. హజ్ బీబీ, 9. అమీనాబీ, 10. మియాసాహెబు, 11. రహింబీ, 12. అహబీ. 10, 11, 12 ప్రతివాదులు మైనర్లు అయినందున గార్డియన్ పినతండ్రి డి. పి. యిస్సాయిల్ చౌదరి సాహెబుగార్లు తాలూకు షెడ్యూలు దాఖలాప్రసిద్ధి జపు చేయించినాడు. వేలమునకు ఆటంకము లున్న యెడల. చెప్పకొనుటకు కోర్టువారు 31-10-17 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. గనుక ఆ రోజుకు ఆటంకము లున్న యెడల గుడివాడ డిస్ట్రక్టు మునసబుకోర్టు వారి యెదుట హాజరై మనవి చేసికొనవలెను. లేనియెడల వేలమునకు ఉత్తరువు అవునని తెలిసికొనవలయును.

షెడ్యూలు

కృష్ణా డి॥ గుడివాడ సబ్ రిజిస్ట్రారువారి యిలాకా గుడివాడలోని ఆస్తి వివరం.

1. అయిటంకు హద్దులు

తూర్పు సర్కారు వీధి

దక్షిణం వెంకటనరు మహమ్మదుసాహెబు

పడమర రాజవీధి

ఉత్తరం రాజవీధి

ఈ హద్దుల మధ్య సుమారు 300 గజముల స్థలమును, ఇందులో ఉన్న నాలుగుదూలము లుగల పూరి ఇల్లును, అందుల తల్పులు దర్వాజాలున్న

2. అయిటంకు హద్దులు.

తూర్పు రంగూన్ సైదు యిస్సాయిల్ సాహెబు, షేకు యిస్సాయిల్ సాహెబ్ గార్లు యిల్లు దక్షిణం కలాలి కాట్రగడ్డ వీరాస్వామి యిల్లు పడమర డిటో

ఉత్తరం సంత బజారు

ఈ హద్దుల మధ్య సుమారు 125 గజముల స్థలమును యిందులో ఉన్న పూరిపాకయును.

9-10-1917

T. Ananda Rao.

మదరాసు అండు సదరక్

మరాటా రైల్వేకంపెనీ.

లి మి టె డ్.

(ఇంగ్లాండు కంపెనీతో చేర్చబడినది.)

ప్రకటన

917

1915 సం॥ హిందూ దేశ రక్షక శాసనము ననుసరించి గుంటూరు - తెనాలి యినుపదారిని ఎత్తివేయుటకు

గుంటూరు తెనాలి యినుపదారిలో నున్న రైలుస్టేషనులకు (అనగా వేంజండ్ల, సంగంజాగర్ల మూడి) ప్రయాణికులుగాని, సామానుగాని పోవుటకు వీలులేదు. ఫారిన రైల్వేస్టేషనులకు కూడ టిక్కెట్లు ఈయబడవు. పైనిబంధన లన్నియు తక్షణమే అమలులోనికి వచ్చును. గుంటూరు - తెనాలి యినుపదారిమీద నున్న ఎం. ఎస్. ఎం. యినుపదారుల స్టేషనులందు గూడ 10 వ తేదీ నుండి సామాను గాని ప్రయాణికులు గాని పోకూడదు. గుంటూరు లేక తెనాలినుండి వేంజండ్లకు గాని సంగంజాగర్లమూడికిని సంగంజాగర్లమూడి నుండి తెనాలికి గాని గుంటూరుకు గాని సామాను, ప్రయాణికులు 20 వ తేదీ వరకు పోవచ్చును. 21 వ తేదీనుండి ఈ యినుపదారి కాలనిర్ణయము లేకుండగ మూయబడును. సామాను ప్రయాణికులు పోవుటకు వీలులేదు.

భారత జాతీయ సమస్య.

I

జాతీయనిర్మాణము.

ప్రస్తుత కాలమున ప్రపంచమందంతటను జాతీయాభిమానమున, ప్రత్యేక జాతి వ్యక్తిత్వమున స్థిరపరచు నాశలును ప్రతిదేశమందును వ్యాపించుచుండు విషయమెట్లగునో దెలిసి యేయున్నది. ఈ జాతీయభావములు 19-వ శతాబ్దమున నైరోపాఖండమున నుద్భవించి యెల్లెడల వ్యాపించి, మానవుల మానసముల గలవర పరచుచున్నవి. ఇంకొక పూర్వము జాతీయభావములు విశ్వమానవ సాభ్యాత్మ్యత్వాయలభికి భంగ కరము లనియ అందుచే నది మానవాభ్యుదయమునకు మార్గ నిరోధకములనియు పాశ్చాత్యులు భావించుచుండిరి. కాని గడచిన శతాబ్దమునుండియు నిట్టి అభిప్రాయములు మారినవి. మానవ సోదరత్వము సిద్ధించుటకు, ప్రతిజాతీయు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వముఁ గలిగి, ప్రత్యేక ప్రభుత్వము నంది, తన్మూలమున నాత్మోపలబ్ధిగాంచు టత్యవసరమని పాశ్చాత్య రాజనీతి ధురంధరు లంగీకరించి యున్నారు. మానవాభ్యుదయమునకు ప్రతిజాతీయుకైన సహాయమును అత్యవసరము. ప్రపంచము లోని వివిధజాతుల నాగరికత యోగిల్పిగ నుండజాలదు. ప్రతిజాతీయందును గల ప్రతిభయు, నాగరికమును, గుణములును మానవ జాత్యుద్ధరణమునకు తోడ్పడగలవు. కావున నే జాతీయై నను తన ప్రతిభను, గుణగుణములను, నాగరికమును మోపించిండుకొనక పోయిన యెడల, నది మానవాభ్యుదయమునకు భంగము కల్పించిన దగును.

ఈ అభిప్రాయము లన్నియు కాలక్రమమున, సనేక కారణములచే, అందు ముఖ్యముగ నాంగ్లేయు పరిపాలనముచే, భారతదేశమున వ్యాప్తముఁ గాంచి, ప్రజలమానసముల యందు వేరులు నాటుకొను చున్నవి. ప్రాచీనకాలమున మన మాతృభూమి నాగరికమున నేమి, విజ్ఞాన సంపన్నతయందేమి, వాణిజ్యాభివృద్ధి యందేమి, సాంఘిక విషయములందేమి, మతభేదయందేమి, సాటి దేశములలో నాయకత్వము వహించి, మానవాభివృద్ధి కమిత సహాయము జేసింది. కాని యిక్కాలమున గొన్ని కారణములచే హిందూదేశము పూర్వపు ధౌన్యత్య స్థానముఁ గోల్పోయినది. అనేక నాగరికములు, అనేక జాతులు దేశము నాక్రమించుకొని పరిపాలించినవి. అయినను, పాశ్చాత్యదేశ సంస్కరము మూలకముగ, మనదేశము నిద్రాస్థులుండి మేల్కొంచి, మరల తన యన్నతస్థాన మాక్రమించి, మానవజీవ జీయవలెనని కుతూహల మానస యై యున్నది. ఈ ఆశయము చేకూరుటకు పూర్వము తన యభివృద్ధికై తాను పాటుపడి తన నాగరికమును పుర్రీ వితియు గావించి, తన ప్రతిభను వెంపొందించి, తనవ్యక్తిత్వమును స్థిరపరచుకొని, ప్రపంచమందలి దేశములలో గౌరవస్థాన మాక్రమింపవలసి యున్నది. ఇదియే భారతజాతీయ సమస్య.

ఈ సమస్యను సరిహద్దు మిగుల నుసాధ్యముగాదు. మనము శక్తివంచనకేక, స్వార్థత్వాగబుద్ధితో కృషింపవలెను. ఈ యద్యమమున మనకు తగిన సహాయములేదు. ఎల్లెడలను ప్రతికూల భావములు మాత్రము మెండు. భారతదేశమున నేకజాతిగాని, యేక భాషగాని, యేక మతముగాని, యేక నాగరికముగాని లేదనియు, అందుచే నది యొక పెద్ద ఖండముగాఁగ యేకజాతీయత వృద్ధిగాంచుటను తగినప్రదేశముగాదనియు మనప్రతికూలురగు కొందరు పాశ్చాత్యులు నుడువుచున్నారు. ఇందులకు తగిన ప్రత్యుత్తరమును ముందు ముందొసంగెదము. మనదేశము ప్రపంచములోని పంచమనాగరికముల కాలవాలము. హిందూవులు, జొరేస్ట్రీయనులు, బౌద్ధులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు—వీరందరికిని హిందూదేశము నివాసస్థానమయినది. దేశముపై వీరికెల్లరును సమాన స్వాతంత్ర్యమేకలను. వీరందరునుకలసి, యేకజాతిగా నుడుట అసంభవమని మన ప్రతికూలురు నుడువుచున్నారు. కాని, జాతీయత, జాతీయందును, దేశమునందును, భాష యందును నైక్యతగలవారికి మాత్రమే చేకూరునను నభిప్రాయములు గలవారికి యొక ఖండ సమానమైన భారతదేశము జాతీయత నందుట దుస్సాధ్యమని తోచుటలో నాశ్చర్య మేమియు లేదు. ఐరోపాఖండమున నెంతటి వర్ణభేద మున్నను ప్రత్యేక జాతీయతను బడయవచ్చునను అభిప్రాయములు ప్రబలముగ నున్నవి. ఇట్టి భావములలో పుట్టి వెరిగిన వారు భారతజాతీయసమస్య పరిష్కారము దుస్సా

ధ్యమని యూహించుట సహజము. ప్రస్తుత మన దేశమున గల యెరు జాతులనును ముఖ్య విషయములల సామ్యము గలదు. ఇట్టి విభేదములలో నైకమత్యమును దృఢచరము గావించుకొనుటకు విశేషమగు విజ్ఞాన మవసరము. వివిధ జాతులును ఆన్యోన్య ప్రేమ భావములతో తమ తమ పురోవృద్ధికి సహాయము గావించుకొనుచు, వీరి నిజ తత్వము నైక్యత గలదని గ్రహించి, సోదర భావముతో వర్తించి యెడల, భారత దేశాభ్యుదయము కరతలామలకమగును. వ జాతీయ నిర్మాత లీ జాతులు ప్రత్యేకముగ వృద్ధి గాచుచు, తమ యెల్లర అభివృద్ధికిని తోడ్పడునట్టి ప్రయత్నింప వలెను. ఈ సూత్రమును గనుగొనిన జాతీయ నిర్మాతలలో రాజా రామమోహనుడు ప్రథముఁడు. మనదేశమందలి వివిధజాతులు సీమధముగ ప్రవర్తించిన నేగాని, దేశముందునకు రాజాలదని యాతడు గ్రహించెను.

జాతీయ నిర్మాతలకు దేశచరిత్రవిషయక జ్ఞానమువ్యవసరము. ఏలనన, దేశచరిత్ర విజ్ఞానాధారములేని దేశభక్తియ గ్రంథనిరసనము గావించిన మతముబోలి యుండుననియ అందుచేట్టి దేశభక్తివలన వెట్టిలాభమును గలుగజాలదనియ దివినచంద్రులు గారు చెప్పియున్నారు. మరియ యేదేశముయొక్క భావనీతియైనను, దాని భూతిస్థితిగతుల నాధారపడియుండును. మనము భారతజాతీయ నిర్మాణమునకు గడంగుచున్నాము గాని మరయొక జాతీయ నిర్మాణమునకు గాదు. కావున, దేశాభివృద్ధి జాతీయపద్ధతుల ననుసరింయిండవలయునెడల, భారతజాతి తనప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమునిరూపపరిపవలయునెడల, దానిప్రాచీనపద్ధతులను విడనాడ వారిని కాలానుగుణముగ ఆధునిక పరిస్థితుల కనుకూలము మార్పు నొందించి, జాతీయలక్షణముల బోషించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. భారతదేశము తన ప్రత్యేకలక్షణములఁ అనేక విదేశీయులలోల బడినను, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యవగోల్పోయినను, ఆరాజకము ప్రబలమైనను, అనాదినుం యిప్పటివరకును విడువకయున్నది. అందు మూలముననే మిగుల పురాతనమగు భారతజాతి చిరంజీవియై యున్నది. ఇప్పుడ మనము వీని నుపేక్షించి, విదేశీయ పద్ధతుల నవలంబించి యెడల, జాత్యభివృద్ధి దుస్సాధ్య మగుటయేగాక, జాతి జీవమునకు కూడ భంగ కారకమగును. కావున, జాతీయ నిరూణత, జాతీయ లక్షణముల నలక్ష్యము జేయరాదు. దేశముయొక్క ప్రాచీన నాగరిక తత్వమును బాగుగ గ్రహించి తదను గుణముగ వర్తించుట ఆతని ముఖ్యధర్మము.

జాతీయతా నిర్మాణమునకు శరీరబల మత్యవసరము దేశమందలి వ్యక్తుల శీలమును వెంపొందించుటకును, తన్మూమున జాతీయ జీవనమును వృద్ధి పొందించుటకును శరీరబలమ ముఖ్యమని రాజనీతిజ్ఞుల అభిప్రాయము. శరీర దౌర్బల్యవ గల దేశము విజ్ఞాన సంపన్నతయందును, నైతిక విశేషవ నందును పేరు నుగడింప జాలదు. కావు యీ రెండును దేశాభివృద్ధికి అవసరములే. విషయమును మన ప్రాచీనులు గ్రహించిరి. బ్రహ్మచర్య ప్రతిపాదనయును తన జీవితమున ప్రథమమున కొంతకాల మారంపవలసినదని వారు విధించిరి. ఈ ఆశ్రమము విద్యార్థులంద ననుసరింపవలసినదనియు, అసమయమున వారుసాదరక్షులుగా మెత్తని పాస్సులగాని, యుపయోగింపరాదనియు, వారెదుగాలోచనలకును తావీయకూడదనియు, మన పూర్వ శాసించి దేశజాలయొక్క శరీరబలమును సృష్టిబొందించుచు దిరి. ఈ నియమానుసరణముగ వర్తించినయెడల, వీరెట్టి కములనైన లక్ష్యము చేయక యుండురు. ప్రస్తుత మన దేశజాల శరీర బలహీనత మూలముననే మన దేశము విషయముల యందును జీవదశకు వచ్చినది. బ్రహ్మచర్యవలన మనకు మితజీవనమున నాసక్తి కలుగును. ఎట్టి ఆగ శ్రమంతుల యింట బుట్టినను, బ్రహ్మచర్య శ్రమమున ను వారిని అనవసరమగు పాశ్చాత్య జీవన పద్ధతుల నవలంబి ప్రోత్సహపరుపరాదు. ఈ పద్ధతులు పాశ్చాత్యులనే శరీర విహీనుల గావించుచున్నవి. కావున, భారతజాతీయ నిర్మిల్లి పద్ధతుల అవలంబనమును నిరుత్సాహపరుగ యిట్నింప ను. ఈ విధముగ దేశజాలు పిన్న నాటనుండియు నియమ సరణముగ తమ జీవితమును గడపినయెడల, వారు క్రమక్రముగ దేశభక్తులై, దేశసేవకులై, దేశాభ్యుదయమునకు వదిర్చుకులై, వర్ధిల్లుగలరు. దేశభక్తు లెల్లరును జాతీయపద్ధత ననుసరించి, దేశాభివృద్ధికై కృషింపల్సియు గాక !

మదరాసు మొయిలనత్రిక యొక్క అలపు.

(హిందీపంచ నుండి)

ఫలగు గోక్షేగారు నూచించిన సంస్కరణములు దొరతనము కిచ్చే నూచింపబడినవని గా॥ శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు ప్రకటియించుటచే కాంగ్రెసు - మోక్షము లీగు సంఘములకు కలసి ఆలోచించి పరిష్కరించిన సంస్కరణముల కవిశ్లోకరచనలు కావు. ఇన్నింటిని ప్రభువు నూచింపనూచిన లాభని వ్యక్తి భి ప్రాయములు మామే అగుటచే ఉన్న విలువకంటె హెచ్చువాని కేమియును ఏ. కాన మన మాలోచింపదగినవి కాంగ్రెసులీగు విధానము మాత్రమే. నీనిని 19 గురు సామ్రాజ్య శాసనసభ్యులు చించిరి. ఈ 19 గురులో 4 గురు మాత్రమే బ్రాహ్మణులు. 15 గురు బ్రాహ్మణేతరులే. నెవ్వెంబరునెల 20 వ ని జరిగిన బ్రాహ్మణేతర మహాసభకు వచ్చిన ధనికులు, వులు, వ్యాపారులు, భూస్వాములు, పాపకారులు, ఇతరులవారు నగు అన్ని బ్రాహ్మణేతరసంఘముల ప్రతినిధుల బహుళసంఖ్యాకులై కాంగ్రెసులీగు విధానమునే ప్రకటించి ప్రాతినిధ్యముండు పద్ధతిని ఏకగ్రీవగా నంగీకరించిరి. ఆవిధానము ననుసరించి, డేము శాసనసభలు మున్నగు ప్రజాసంఘములందు త్రేక ప్రాతినిధ్యముండవలెనని. బ్రాహ్మణేతర సంఘముందు బ్రాహ్మణేతర హిందూసంఘములను పంచమాది జాతి సంఘములను జేరియై క్రైస్తవసంఘములను కూడ నని ఇందు మూలముగా స్పష్టపరుచుచున్నాము. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము త్రమాశయును గావించుట సత్యమేను ప్రస్తుత మి దేశమున ముఖ్యముగ నీరాజధానియందు గియున్న స్థితిగతులను బట్టి కొంతకాలము వరకును బ్రాహ్మణేతర సంఘముల లాభములను కాపాడుట అత్యవసర ఎల్లవారు నంగీకరింపవలెను.

ప్రభుత్వ పునర్నిర్మాణమును గూర్చి బ్రాహ్మణేతరులు లభావమున చేయదలచిన ముఖ్యములగు నూచన లిని. బ్రాహ్మణేతరులు వాణిజ్యవ్యవసాయ పరిశ్రమలందు దళికులగు చేయుచున్నను రాజకీయ విషయములందు చూపవలసినంత చూపకుండుటచే వారికి రాజకీయ సంఘములలో నంత ప్రాబల్యము లేకుండెను. కాన నిపుడు వారు తగిన సంఖ్యను నేర్పించి తమ వాంఛితములను అధికారులకును మాంసగురు చేన్నపుటి వచ్చినపుడు వారికిని తెలుపవలసి వున్నది.

ఈ విషయమును దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమువారు డ గ్రహించిరిగాని ఆసంఘమున 800 వాలదారులు తమ కలరు. ఈ రాష్ట్రమున 100 కి 97 గురు బ్రాహ్మ

ణేతరులు గలరు. అట్టివో వై సంఘమువారి రాష్ట్రములోని బ్రాహ్మణేతరుల కందరికిని ప్రతినిధుల మనుకొనుట కట్టి ఆధారమునలేదు. అది సహజవిలక్షణముగాన ఈ రాష్ట్రమునం. దలి 4 కోట్లమంది బ్రాహ్మణేతరులకును మేము ప్రతినిధులమని దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమును తత్సంబంధమును చెప్పుకొను వార్తలను ఖండించుట ముఖ్యకర్తవ్యమైనది. మరియు వారు బ్రాహ్మణేతరులతో నాలోచించకుండ ప్రస్తుతము చర్చింపబడుచున్న కొన్ని ప్రశ్నలయందు బ్రాహ్మణేతరుల భావములను గూర్చి ఆసత్య ప్రకటనముగూడ గావించిరి. ఇట్టి స్థితిగతులు కలుగుటచే యధాగ్రముగ బ్రాహ్మణేతరుల భావములను వెల్లడించుట కొక సంఘ మేర్పడవలెనని బహుజనులు కోరుటవలన నట్టి సంఘము నేర్పరుచుటకు నెవ్వైం బరు నెల 20 వ తేదీని జరుపబడినది. ఆసభకు చెన్నపురి నుండి యు జిల్లాలలో నుండియు చాలమంది వచ్చిరి. వారు “మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ ఆసాసిపేషను” అను పేరుతో నట్టి సంఘము నేర్పరుచుటకు తీర్మానించిరి. ఈ సంఘముపట్ల సానుభూతిని చూపుచు పలువురు ప్రముఖులు వెక్కు సలములనుండి తొలివార్తలను లేఖలను వ్రాసిరి. వాని నన్నిటిని పత్రికలలో ప్రకటించి యున్నాము. వానివలన నీ సంఘము అర్హతలమున బయలుదేరినదనియు దేశమునకు మహాపకారము చేయగలదనియు తెల్లమగును.

మాంటాగుగారి రాక సమీపించుటవలనను ఇతర బ్రాహ్మణేతర రావశ్యకతల వలనను గూడ నీ సంఘనిర్మాణము జరుగక విధిలేని దని బ్రాహ్మణేతర లందరును గ్రహింపగలుగుదురు. ఈరాజధాని యందలి వివిధ బ్రాహ్మణేతరసంఘములతోను నాయవలతోను ఆలోచించి వివిధ బ్రాహ్మణేతర సంఘముల లాభములకు భంగము కలుగకుండ కాంగ్రెసు-లీగు విధానముల కనుగుణ్యముగ సంస్కరణముల పట్టిక సిద్ధపరుపబడును. దానిని రాజప్రతినిధి గారికి సమర్పించుట కొక ప్రతినిధిసంఘ మేర్పరుపబడును. రాజధానియందు దన్నిపట్టణములందును చెన్నపురిలోని ప్రధానసంఘమునకు కాఖలుగా నుపసంఘము లేర్పరుపబడును. అనంతరము కలిగినపుడు ముఖ్య విషయములను చర్చించుటకు ప్రత్యేక సభలు జరుపబడును. కాన నీరాజధానిలోని బ్రాహ్మణేతరులందరును శ్రద్ధవహించి వెంటనే సహకారులయ్యెదరు గాక యని కోరెదము.

అగ్యక్షుడు

దివాను బహదరు, పి. కేశవశర్మ గారు.

ఉపాధ్యక్షులు

రావు బహదరు కే. ఎస్. శ్రీనివాస పిళ్లగారు. బి. ఏ. తంజావూరు, గా॥ కే. చిదంబరనాథ మొదల్యారు గారు - పియాలి. దివాను బహదరు గోవిందదాసు చతుర్భుజ దాసు గారు, దివాను బహదరు సి. కరుణాకర మిశ్రు గారు. బి. ఏ, రావుసాహేబు కలవలకల్లుకు శ్రేష్ఠి గారు. రావుసాహేబు ఎం. సి. టి. ముత్తయ్య శెట్టిగారు. లాడు గోవిందదాసు గారు, గా॥ బి. వేంకటపతి రాజుగారు. బి. ఏ; బి. ఎల్; విశాఖ పట్టణము. కే. పి. రానుచు మిశ్రు గారు. బి. ఏ. బి. ఎల్; కల్లికోట, చల్లా గురుస్వామి శ్రేష్ఠి గారు. బి. ఏ. బి. ఎల్, డాక్టరు, ఎం. సి. నంజుండ రావుగారు బి. ఏ, ఎం. బి. సి. ఎం. ఎఫ్. సి. ఎస్; రెవరెండు డాక్టరు కే. లాజరీసు గారు. బి. ఏ, కాటారెడ్డి ఆదినాగాయణరెడ్డిగారు-నెల్లూరు.

కార్యదర్శులు

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు గారు బి. ఏ. ఎల్., సి. ఎస్. గోవిందరాజ మొదల్యారు గారు బి. ఏ, బి. ఎల్., వి. చక్రరై గారు బి. ఏ, బి. ఎల్, ఏ. రంగనాథ మొదల్యారు గారు బి. ఏ, బి. ఎల్. పి. ఎస్, గురుస్వామి నాయుడు గారు. బి. ఏ, బి. ఎల్, టి. వి. కళ్యాణసుందరం మొదల్యారు గారు, డాక్టరుపి. వరదరాజులు నాయుడు గారు.

త్రుజరారులు

ఆర్. ముదల్యారుదాసు శెట్టిగారు బి. ఏ, ఎస్. గురై వేలు ఆచారిగారు బి. ఏ.

ఉత్తరములు

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు గారు. బి. ఏ. బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు. మైలాపూరు. పి. ఎస్. గురుస్వామి నాయుడు గారు. బి. ఏ, బి. ఎల్. హైకోర్టు వకీలు. ఎగూరు, అను చిరునామాలలో జేరికైన గాని

రూపాయలు

ఆర్. ముదల్యారుదాసు శెట్టిగారు. బి. ఏ మూర్తిశ్రేష్ఠి. రాటనబజారు కోడ్లు పాపకారు పేట అను చిరునామాలను పంపవలెను.

స్థానిక వార్తలు

రంగూను స్త్రీ మరు:—ఈ నెల 13-వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి నుండి మెయిలు స్త్రీ మరు రంగూనుకు వెళ్లును. బర్మాకు పంపబడవలసిన లేఖల నానాడు మధ్యాహ్నము 1-30 వరకును జనరలు పోస్టు ఆఫీసు నకు పంపవచ్చును.

మోటారు బండి యజమానికి జాల్మూరా:—చెన్నపురి హోటల్ కు ఆర్. వి. శేషగిరిగారు మోటారు బండిని దాచుచుండగ బండి నాపవలసినదని సెప్టెంబరు నెల 18 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు పోలీస్ థానాలో రోడ్డు మీద సార్జెంటు చెప్పగ నాయన బండి నాపవలసినదని మేజిస్ట్రేటు గారు నిర్ణయించినందున 10 లు జాల్మూరా వేసిరి.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ. విషాద సారంగధర నాటక ప్రదర్శనము.

ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఈ సభ వారు క్రితములగు ధర్మకర్మ కృష్ణ మాచారిగారి విషాద సారంగధర నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

చెన్నపురి యువజన సారస్వత సంఘము:—ఈ నెల 12 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 5-45 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారు ఆంధ్రమున “విమర్శనాపద్ధతి”ని గురించి జాగ్రత్తపుక్, వరదాముత్రియ పుక్ వీధి విశ్లేషించి ధర్మ పతనమునకు దుష్ప్రసింతులు. మ-రా-రా-శ్రీ రావుసాహెబ్ జి. వెంకటరంగరావు పంతులు ఎం. ఏ. యాదవ్, యం యం. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజ మహిళా సంఘము:—

ఈ నెల 18-వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు ఈ సంఘమువారు రాజారామ మోహనరాయ 85-వ వర్ధంతి ముత్సవమును తిరువళ్ళిక్కేటి హిందూ హైస్కూలు నందు జరిపెదరు. ఎం. శ్రీనివాసాచార్యులు కన్య. బి. ఏ (హోసర్పు) కాంటబు ఎల్. జి గారధ్యక్షత వహించెదరు. బోలయ్య నల్లమ త్తమ్మ, తాయారమ్మగార్లు పర్యసించెదరు.

హోమయ్యల చిన్న పోలీసులు:—మహాత్మా గాంధీగారి నూచనల ననుసరించి సంరక్షణలను చేయింప బూనిన పలకటియలకు నడుసాయముగ నుండుటకు హోమయ్యల ప్రతికూలురు జనసామాన్యమునందు కలిగించిన దురభిప్రాయములను తొలగించుటకును చెన్నపురి హోమయ్యలీగు గాఖ వారు 2 దినద గ్రంథముల నచ్చువేయించిరి. 16 పుటలుండును. తెలికడు సులభముగ నుండును. వీనిని అందరికిని పంచిపెట్టుటకు వీలగునట్లు చాల చతుక ధర లేర్పరుపబడెను. 1000 ప్రతులు 5-0-0. 100 ప్రతులు 0-8-0. కార్యదర్శి ముద్రాయ కాపతు గాకి గాని మదరాసు, ఎల్లవ సేను 10, హెచ్. ఆర్. బుతుసాపు వాకి గాని వ్రాసిన గ్రంథములు దొరక్కన్.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ వైద్యకరీక్షలు.

- ఫస్టు ఎం. బి. బి. ఎస్. 1-వ తరగతి గోవిందను ఉన్నిదత్త, కె. ఎం. ముఖి రావు, జి. వెంకటసుబ్బరావు. ఇకర ప్యాసులు సి. ఓ. మెను. సెకండు ఎం. బి. బి. ఎస్. 2-వ తరగతి ఎం. జె. ఇత్తూపు, కృష్ణతంబి, పి. ఎ. మహావేదయ్య, ఆచంట పరబ్రహ్మం, రామకృష్ణ, పి. వి. రంగనాథం. ఇకర ప్యాసులు ఎల్. ఆచ్యుతేశ్ ఎస్. నాగస్వామి, బెట్రిస్ మార్గరెట్, వరదరాజ అయ్యంగారు. ఫస్టు ఎల్. ఎం. ఎస్. 3-వ తరగతి ఎం. ఎస్. ధర్మరాజ్ ప్యాసుగా నంగీకరింపబడిరి. సెకండు ఎల్. ఎం. ఎస్. పి. శేషవర్మ, ఎ. కృష్ణతంబి, పి. శ్రీరామచంద్రక (ప్యాసుగా నంగీకరింప బడిరి). ఎం. చెల్లాదొరై, డి. రాజ గోపాలకృష్ణ.

విజయనగరసభ

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

నిర్బంధితులైయున్న శ్రీయుత మహమ్మదాలీ సోదర ద్వయమును తదితరులను వెంటనే విడుదలచేయుటకు గాను హిందూచేత ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించు నిమిత్తము మాపుర మండలి హిందూ మహమ్మదీయుల నేతలు ఈ నెల 7వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు పాల్గులో, హోమయ్యల లీగువారి యాహ్వానమున సభగూడిరి. జి. రామ చంద్రరావు పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించి దేశభాషలో చక్కని ప్రసంగమును గావించిరి. అందు మీరు మహమ్మదాలీ సోదరులకు గల మతభక్తి రాజభక్తి కేశభక్తి వీనిని గురించియు, ఆయావానిని కూచించుటకు గాను వీరలాయా సందర్భముల గావించిన మహత్కార్యముల గురించియు, మొదట వారి పుత్రికకు పిమ్మట 28 మాసములుగా వారికిని కలిగిన కష్టపరంపరల గూర్చియు, ఇట్లనే బెంగాలు ముస్లిం రాష్ట్రములలో బహుదినములుగా నిర్బంధితులకు బాష్పియియున్న తదితరులను గూర్చియు, అంతక బెంగాలీయువకుడు ఆత్మహత్యను జేసుకొనుటకు గూర్చియు వివరించి, ఇండియా సంక్షేపకావనము సి. బి. డి. కాఖ అంగీకరించెను. పత్రికలు వీని మూలమున కలుగుచున్న దేశసంతోభమును గూర్చియు తదితర విషయములను గూర్చియు నూచించిరి. ఈ మహమ్మదీయ సోదరద్వయము జన్మచే నిర్బంధించిన ఇస్లాము మతమున దత్తవ్యత ప్రతి కలవారే. కాని టర్కీయందు ప్రతి కలవారు కారను నమృతము అనేవలకు కలదనియు, కాబట్టి వారల విడుదల దేశ కల్యాణమునకును దేశభావించిని తోడ్పడును గాన హిందూచేత ప్రభుత్వమువారు మా కోరికను మన్నింప ప్రార్థితులనియు చక్కగా వాగొనిరి.

పిమ్మట బి. వి. రమణయ్యగారు (క్రిష్టియన్) హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవమతములు మూటికిని నచ్చునట్లు వైవ ప్రార్థనమును గావించి నాటి సభాధ్యక్షుని వలెనే మహమ్మదాలీ సోదరులను గూర్చి చాలవరకు యుక్తియుక్తముగా ముచ్చటించి, ఈ క్రింది తీర్మానము నుపసాదించిరి.

“నీ విలియం డిన్ సెంటు గారి ద్వారా గవర్నమెంటు వాస శ్రీయుత మహమ్మదాలీ, హోతాలీగార్లను విడుదల చేయవలసి తెలియజేసి యున్నారు. శ్రీ గవర్నమెంటువారు తప్పు భోగట్టావైని మహమ్మదాలీ హోతాలీగార్లు, మన విరోధుల యందభిమానము చూపించుచున్నట్లును అందుచే వారలను విడుదల చేయుట కకకాశము లేదనియు తెలియపడెనుట న్నాయము కాదనియు అందుకు తగిన ఆధారములు లేకనియు, వారలను వెంటనే విడుదలచేయుచునియు హిందూచేత వైస్రాయి గారి కార్యదర్శిగారిని ఈసభవారు ప్రార్థింపుచున్నారు.”

శ్రీయుత (1) మాల్వీసయ్యడ్ యిబ్రహీముసాహేబు (2) మీర్ అలీరసాహేబు (3) మాల్వీసలాం మహమ్మద్ సాహేబుగార్లు హిందూస్థానీభాషలో సుయోచితముగా ప్రసంగించి వై తీర్మానమును బలపరిచి, (4) మహమ్మదు గాలబు సాహేబు అను 16 సంవత్సరముల యువకుడు హిందూ స్థానీలో చక్కని పద్యముల జదివిరి. పిమ్మట, (5) మలయం జగన్నాథపంతులుగారు దేశభాషలో వ్రాసి తెచ్చిన వ్యాసమున చదివి బ్రోత్సాహముచూపుచు వై తీర్మానమును బలపరిచిరి. (6) మీరాలి రోజాసాహేబుగారు తెచ్చిన యింగ్లీషు వ్యాసమును మాల్వీసయ్యడు ఆబరుహుస్సేనుగారు చదివి వై తీర్మానమును బలపరిచిరి. జాన్. వి. రమణయ్య గారు ఆంధ్రమున ప్రసంగించి వైవాచల ననుసరించిరి. పిమ్మట సభ్యులెల్లరను వై తీర్మానము నామోదించిరి.

II వైసీరాయివారికి, హిందూచేత కార్యదర్శిగారికి వార్తాపత్రికలకు వైతీర్మానమును బంపుటకు సభాధ్యక్షుల కకార మొసగుచు చరియొక తీర్మానము గావించబడినది.

పిమ్మట మువ్వస మహమ్మదీయవాలచే హిందూ స్థానీలో దైవప్రార్థనము గావించుట సభాధ్యక్షునకు వందనము లర్పించుట వేమక సభ ముగిసిరి. తోడనే, “హోమయ్యల లీగులో మువ్వస మహమ్మదీయ ప్రముఖులు చేరిరి. ఇంకను మరికొందరు చేరవచ్చునట్లునున్నారు. నాటిసభ యంతర్జాఖనీయముగా జరుగదముగా ముగిసినందున, ఆంతలో మహమ్మదాలీగారు మహమ్మదీయ మహాసభ కధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరిని తెలియజేయున సభ్యులంతయు సంతసించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము.

కడచిన నెల 20 వ తేదీని బెజవాడయందు సమావేశమైన ప్రత్యేక కాంధ్రమహాసభా సమయమున మదనపల్లి నుండి ఆంధ్రనాయకులగు నెమలి పట్టాభిరామారావు గారిట్లు సభకు వ్రాసిరి. వీనిని బట్టి పట్టాభి రామారావు గారికి ప్రత్యేక కాంధ్ర రాష్ట్రోద్యమాభి మానము కన్యకనుగు చున్నది. వీనితో దత్త మండ లాంధ్రులను ఆంధ్రోద్యమమునకు సుముఖు లగుదురని యూహింపవచ్చును.

పూర్వసభలవలె గాక ఈ ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాసభ సభయందు జేయబోవు హిందూచేత పరిపాలనా సంస్కరణములను గూర్చినను అభిప్రాయములను హిందూచేత కార్యదర్శి గారి సయత్నమున బెట్టుటకై ఏర్పాటు చేయబడినది. తత్సంస్కరణములు ఇటీవల జరిగిన కార్యములచే నుపేక్షించుటకు వీలుకానివయ్యెను.

గౌరవాస్థులయిన నా మిత్రులగు కీర్తిశేఖరయిన దివానుబహద్దరు ముట్నూరి ఆదినారాయణయ్య గారితో బాటు ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధిని మోపించుటకై ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్ర) నిర్మాణము ముఖ్యవశ్యకముగాదని నేనును నింతదనుక దలందుమండినవాడనే యైనను, పరిపాలనా సౌష్ఠ్యము నిమిత్తము రాష్ట్రములను పునర్విభజించుట యావశ్యకమయ్యెనేని తద్విభజనము భావనుబట్టియే జరుగవలసి యుండునని మేమివ్వరమున సభిప్రాయపడి యుంటిమి.

కాంగ్రెసు ముసలీము కమితుల సంస్కరణములు రాష్ట్రముల పునర్విభజనమును దలపెట్టలేదు. కాని ప్రజానుమతిని బట్టి హిందూచేతముయొక్క సత్పరిపాలనము నిమిత్తమై ముఖ్య సంస్కరణముల గావించు నాలోచన జరుగుచున్న తరుణమునందు రాష్ట్రపునర్విభజనమును గూర్చిన తీర్మానము ఆలోచనార్హమైనదే. అందుచేత నేమందు గావించబోవు నాలోచనలలో నీ విషయమును జేర్చవలసినదని డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు తెచ్చిన తీర్మానమును నేను సంపూర్ణముగా నంగీకరించుచున్నాను.

కార్య మాచికనుండి రెండవవిషయము అనగా సాత్విక నిరోధ విషయమును దొలగించుటకై తమ పలుకుబడిని విని దొంగింపవలయు నని మాత్రము మిమ్ము నేనుచున్నాను.

కార్యదర్శిగారును ప్రభుత్వములో వారి పక్షమున ప్రజలును దేశ హిత కార్యములగు సంస్కరణములను గూర్చి కాంతముగా నాలోచించుటకై సమ్మతించి యున్నారు. నెమ్మదిగా విషయచర్చ జరుగు సమయమున జడిపించుట కార్యానుకూలమునకు సరియైన మార్గముగాదు. ఆ విషయమును దీసి నేయుటకు విషయనిర్ణయక సంఘము అవలించునని నేదలంచుచున్నాను.

సభయొక్క విజయమును గాంక్షించుచున్నాను. నెమలి పట్టాభిరామారావు మదనపల్లి.

నూడెంట్లు సాంబశివా లైబరరీ. అమలాపురము.

ఈ విద్యార్థి పుస్తక భాండాగారము ది 1-1-17 వ తేదీని అమలాపురంలో అజ్ఞరపువారి నిధియందున్న కార్యదర్శి గారి స్వగృహమున సాంబశివునిపేటయందు స్థాపింపబడినది. అప్పటికి వీనియందు 200 పుస్తకములుమాత్రమే గలవు కాని ప్రస్తుతము 800 కు వైగా ఆంధ్రాంధ్రము గ్రంథములు కలవు. వీనికై పాటుపడువారు విద్యార్థులేయైనను ఇప్పుడు వృద్ధిచేయబడినట్లే యికముందుకూడ క్రమక్రమముగా వృద్ధిచెంది సర్వోపయోగపడునని నానిశ్చయము. విద్యార్థులేకా గ్రంథకర్తలుగూడ తమతమ గ్రంథముల నుచితముగా దీనికై సహాయము చేసి వృద్ధిచేయుటకు ప్రార్థితులు. — ఒకవిద్యార్థి.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కని గ్రంథము. కల రు. 1-1-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము ప్రాణుభాష 212, మనశాన

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 11 వ తేది

గురువారము.

భారతజాతీయ నిర్మాణము

భారత జాతీయ జీవనమున నీ సమయము మహావ్యవస్థాసమయము. సామ్రాజ్యము భారతజాతి బహుత్వమును సాక్షాత్కరించుచున్నది. ఇక్కార్యమున కనుకూలకర్తృత్వమును, ప్రతికూలకర్తృత్వమును సంఘర్షణము జరుగుచున్నది. ఈ పోరాటములో జాతీయమహాశక్తి విజయము గాంచుట నిశ్చయము. ఈ పోరాటమును స్థూలదృష్టితో పరికించు వారికి, దేశము ఐకమత్యాభావముచే విచ్ఛిన్నమగునని దోచవచ్చును. సంఘసంస్కరణ పరాయణులు గొందరు, దేశములోని జాతివిభేదములు మతభేదములు, భాషాభేదములు, సమస్యగాని, భారతజాతీయత సాధ్యపడదని యాహించిరి. ఏక జాతి, ఏకమతము, ఏకభాష హిందూదేశములో ప్రబలుటకయి, యత్నిముల సలుపవలయునని, వీరి యాశయము. వీరి యభిప్రాయముల ననుసరించి, ప్రాచీన కాంగ్రెసు నాయకులు గూడ దేశములో ఐకమత్యమునకు వేరుపురుగునన్న వై విభేదము లంతరించుట అవసరమని దలచిరి. కాని ఈ కార్యము సాధ్యముగాదని రానురాను సువ్యక్తమగుచున్నది. భారత దేశమున యేకజాతీయ నిర్మాణ మసంభవమనియు, సంయుక్త జాతీయత యే సాధ్యమనియు సువిదితము గాగలదు. అట్టి సంయుక్త జాతి యేర్పడుటకే, మనకనల యెదుట ప్రచండచలనము గలుగుచున్నది. ఈ సందిగ్ధ సమయమున, యిహ్యుహ విచిత్రస్థితిని వీక్షింప గలవారు ధన్యులు. ఇట్టి ప్రచలనముచే జపాను, బ్రెజిల్, వెన్సుయెలా, రుస్సీదేశములు గదల్చబడి, జాతీయతా సాధనము నిర్మించినవి. హిందూదేశమునందు గూడ జాతీయనిర్మాణ తరుణ మాసన్నమయినది. ఇతరదేశము లందువలె నూతన చలనము పరివర్తనపు రూపమును దాల్చక, సక్రమ మార్గముల చరించుచున్నది. శాంతిపథము ద్రోక్కుచున్నది. ఇట్టి యభివృద్ధి, శాంతి కాల వాలమైన, హిందూదేశమునందే సాధ్యమగును. ప్రపంచమునందెల్ల హిందూదేశమే గమ్యస్థానము జేసుటకు సక్రమమార్గముల వీడక ప్రవర్తించుచున్నది. ఒక వంక బ్రాహ్మణేతరులు సాంఘిక, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముల గోరుచున్నారు. పేదవంక, క్రైస్తవులు మహమ్మదీయులు వారిస్వత్వముల గానాడుకొన యత్నించుచున్నారు. మరలొక వంక దేశభావలకు విద్యా విభావమున ప్రాముఖ్యము నొసగి, దేశపరిపాలనము స్వభావతో బహుకవలయునని గోరుచున్నారు. ఆంగ్లేయు ప్రత్యేక రాష్ట్రము గోరుచూ, హిందూదేశమున భాషైక రాష్ట్ర విభాగ మవసరమని, వివేదించుచున్నారు. దేశీయ మహాజనసభవారు సంస్కరణవిభావము ప్రచురించి, దానిని వెంటనే యవలంబించుట, దేశభావదయమున కవసరమని, హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇట్టి స్థితిలో వేర్వేరుమార్గముల ద్రోక్కుచున్న నీ సమస్యల నన్నిటిని ప్రాస్థావ్యతతో సాచువారికి, దేశమునందభివృద్ధికి బహులు, దేశభావమే స్వప్రాప్త మగునని దోచుటలో

నాశ్చర్య మెద్దియునులేదు. ప్రాచీన కాంగ్రెసు నాయకులకును, సంఘ సంస్కార పతావలంబులకును, క్లిష్టభూయిష్టముగు ప్రస్తుతపరిస్థితులు జాత్యైక్యతకు, భంగకరముగ గాన్పించును. జాతీయవాదులు యభివృద్ధి కష్టపడుచున్నటుల దోచవచ్చును. జాతీయసాధ నిర్మాణము సాధ్యముగాదని నిరాశ జనింపవచ్చును. విభేదతూన్యమయిన భారతజాతిని నిర్మించుటకు మాటుగ, ప్రాచీన విభేదముల నెల్ల బైకి దెచ్చుచున్నటుల గాన్పించవచ్చును. దేశస్థితి యిటుల తారుమారగు చున్నందులకు వారు భేదపూరితులు గావచ్చును. ఇట్టి వేదమును, ఆశాభంగమును, ఇండియను సోషలిస్టార్సు పత్రిక యావారమున దెలిపినది. ఈ పత్రిక, సంఘసంస్కరణ వ్యాపనమునకై కృషిసల్పుచున్నది. జాతీయ సమస్యలను సంస్కరణ దృష్టితో వీక్షించుట కీ పత్రిక యలవాటు పడియున్నది. అందుచే, ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి నీ తీరున వ్రాయుచున్నది.

“నూతన రాజకీయ వికాసమున, మనస్తాపమునకు కారణములగు గొన్ని చిహ్నములు గనపట్టుచున్నవి. భారతీయుల జీవితమందును, రాజ్యాంగమందును ప్రాచీనకాలమున ప్రబలియుండెడి గొన్ని విభేదభావములు తిరిగి తలయెత్తుచున్నవి. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు, దేశభాషా విద్యాలయములు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య నియామకములు, శాఖాద్యమములు, మొదలగు చిహ్నము లన్నియు, ప్రాచీనచారిత్ర పరికించిన వారి కెల్లరకును, భయము గలుగజేయుచున్నవి. మన రాజకీయనాయకులు, తమ స్థానికావసరములబట్టి, ప్రత్యేకత బురికొల్పు భావముల నొకదాని వెనుక వేరొక దాని నంగీరించుచున్నారు. వాటిని కార్యక్రమమునంద మిమ్ము చున్నాము. హిందూ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యసూత్ర మంగీకరించిరి. కొన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దేశభాషా విద్యాలయముల కర్ణాకార మొనగుచున్నవి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము జాతీయవిచ్ఛిన్నమునకు కారణమని దలచిన కాంగ్రెసు పక్షపాతు లిప్పుడు తమంతట భాషా బ్రాహ్మణేతరుల సమాఖాన కరచికొనుటకై ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యావసరమును చాటుచున్నారు.... రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సూత్రము అపాయకరమని జెప్పుటకు వీలు లేదు. ప్రాచీన హైందవ సామ్రాజ్యముల ముఖ్యలోకము రాష్ట్రీయ, స్థానిక సంఘసమయలకు దగిన యవకాశము లొసగక పోవుటయే. కాని యీ సూత్రమును ప్రత్యేక భావముల బురికొల్పు చిహ్నములతో గలిపి ముడిబెట్టుట జూడ, మనము వెనుకకు జోవుచున్నామని సందియము గలుగుచున్నది. ముఖ్యముగ, కొన్ని భాగములలో ఆంగ్లవిద్యకు ప్రతికూల భావము జాపుట జూడ, మాకు ననుమాన భయములకు కారణమగు చున్నది.”

వైవాక్యముల గమనించిన, సోషల్ రిఫార్మరు పత్రికాధిపతికి నభివృద్ధికి భంగకరముగ గాన్పించునవి, ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము, దేశభాషా ప్రాముఖ్యము. వీరి భయమునకు కారణ మివిషయములు ఏక జాతీయనిర్మాణమునకు భంగము కలిగించునని యే యని కరతలామలక మగుచున్నది. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము జాతివిభేదముల బెంచుననియు, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములు భాషాభేదముల బెంచుననియు, దేశభావలకు ప్రాముఖ్యము నొసగుటచే, నాగరికత కాటపట్టుయిన ఆంగ్లభాషా ప్రాబల్యము దగ్గి, ప్రాశస్త్య నాగ

రికత హిందూదేశమున గావించుచున్న మహా పకారములు రూపు మాయుననియు వీరికి భీతి గలుగుచున్నది. వీరి సంభ్రమమునకు కారణము గన్పట్టును. ఏలనన ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముచే, అభివృద్ధియందు వెనుకంజ వైచిన జాతులు రాజకీయ విషయము లందు పాల్గొనుట కుత్సాహమేర్పడును. ఆ యత్సాహ మతిశయించిన కొలదిని, వారి సాంఘికస్థితి యభివృద్ధి జెంచును. క్రమక్రమముగ యున్నత జాతులతో సమానముగ స్థాన మాక్రమించుటకు, వారికి అవకాశము లేర్పడును. అందుచే సాంఘిక విభేద తీవ్రత దగ్గుట నిశ్చయము. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగముచే, పరిపాలనమునందు ప్రజాసామాన్యము పాల్గొనుట కవకాశము లేర్పడును. ఆంగ్ల విద్యాధికులకును, తదితరులకును, గల విభేదము లపుడు దొలగును. భారతీయుల కోర్కెలు, ఆంగ్ల విద్యాధికులనుండియే వెలువడుచున్నవి గాని, ప్రజాసామాన్యమున కవి సాంబంధించినవి గావని, యపవాదుల నుడుపుటకు వీలుదప్పదు. దేశభావలకు ప్రాముఖ్యము నొసగుటచే, ప్రజాసామాన్యమున కున్నతవిద్య యందుబాటులో నుండును. విద్యను దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకు సులభ మార్గ మేర్పడును. జనసామాన్యమున విద్య వ్యాపింపగ నే, యుక్తాయుక్త వివక్షణ గలుగుటయు, దన్మూలమున సాంఘిక విభేద తీవ్రత యంతరించుటయు జరగగలదు.

దేశమదు మతభేదములు గలవు. భాషాభేదములు గలవు. శాఖాభేదములు గలవు. ఈ విభేదముల నుపేక్షించి, జాతీయ నిర్మాణమున కిది వరకు ప్రారంభించితిమి. వీటిని నిర్మూలించి, ఏక జాతీయతను నెలకొల్పుట దలపెట్టితిమి. ఈ విభావముచే గలిగిన ప్రమాదముల నిపుడు గుర్తించవలసిన తరుణ మాసన్నమయినది. ఇప్పుడు గూడ ప్రాచీన సిద్ధాంతములనే విశ్వసించుచుండినచో, జాతీయ నిర్మాణము సాధ్యపడదు. అందుచే యీ భేదముల గుర్తించి, వీటిని జాతీయ జీవితమునకు సహకారిక చేసికొనక తప్పదు. జాతీయ నాయకు లీ మార్గ మనుసరించుట రాజనీతి గాని, దౌర్బల్య మెన్నిటికిని కాజాలదు. జాతీయ నిర్మాణము సులభ సాధ్యమగునది గాదు. జాతీయ మోక్షమునకు నూటి యగు మార్గ మెద్దియును లేదు. కార్యమునకు ప్రతీకార మట్లు గలిగించుచుండును. వివిధశక్తు లొంకొంటితో పోరాటము సల్పుచుండును. రాజకీయ జీవితమున, జాతీయైక్యతకారకు లొంగవలసినచోట లొంగుచుండవలయును. పట్టుదలతో బనిచేయవలసిగోచుట, ఎట్టి సమాధాన మంగీకరింపక బనిచేయు చుండవలయును. దూరదృష్టితో దేశావసరముల పరికించుచుండవలయును. పరిస్థితులలో మార్పు గలిగిన, కార్యక్రమములో దాని ననుసరించి మార్పు గలుగవలెను. హిందూదేశమునందు గల వివిధోద్యమాలయందును, గమ్యస్థాన మొక్కటియే గాన్పించు చున్నది. దేశభావదయమే యన్నిటికిని ప్రోత్సాహము గలుగుజేయు చున్నది. ఎట్టి యుద్యమమయినను, జాతీయ జీవితమునకు భంగము కలిగింపక, జాతీయాశయములకు దోహద మొనగుచో, ఆయుద్యమముచే దేశావధము నాట్టిల్లజాలదు. అందుచే జాతీయ నిర్మాణమునకు, ప్రస్తుత పరిస్థితులనుకూలములుగ గాన్పించుచున్నవి. సోషలిస్ట్ రిఫార్మరుపత్రికయొక్క భీతికి కారణము గావరాదు.

మొదటి పాఠ్యము.

మొదటి పాఠ్యము తానింతవరకును పొందిన విజయముల గూర్చి నిలువ వ్రాసినది.

“మా కృషిలో నొక భాగము సంపూర్ణమునది. యూరపియను సంఘమున ప్రభాభము గలిగించితిమి. ఉన్నత భావముల గల విపరీత స్వభావుల తప్ప, మిగిలినవా రందరిని నేకాభిప్రాయుల జేసితిమి. అవసరమగు సంఘ నిర్మాణము నింగ్లండులో గావించి, పని ప్రారంభించితిమి. కొంతకాలమువరకు, నింకొక ప్రదేశమున దాందోళనము గావించవలయును. పార్లమెంటు సభ వచ్చేవారము ప్రారంభ మగును. ఇందుచే నీ దేశములో మేమును, మా స్నేహితులును, యూరపియను సంఘము వారందరును గావించవలసిన కార్యము లేదని తలంప కూడదు. కాని యిప్పుడు గావించవలసిన కార్యస్వభావము వేరు. యూరపియను సంఘమునకు రాజకీయ విషయములపై గల యుద్ధాసీనతను బోగొట్టి, కావలసిన యేర్పాట్లను గావించితిమి. సమయమునకు దగినటుల, హోంరూలు వాడల యక్రమములగూర్చి బని బూతుకు వెనుదీయము. కాని యూరపియను సంఘపు కార్యవిధానమును నిర్దేశించుటకు మేమిప్పుడు ముఖ్యముగ దలపెట్టితిమి. మద్రాసు మొయిలు నాటకమునకు అంత్యము సమీపించిన దని గొందరిందుచే దలంపవచ్చును. మేము నిర్వహించునది నాటక ప్రదర్శనయినది లేనిది, మరికొన్ని వారములలో దెలియగలదు. ఫలితమునకై విశ్వాసముతో నేమరు జూచెదము.”

హిందూ దేశమునకు గొలది కాలములో, మొయిలుపత్రిక భావిసూచన ప్రకార మెట్టివిపత్తు సంభవించునున్నదో తెలియరాదు. మొయిలుపత్రిక యిట్టి ఫలితము జేయవలయును ఇంగ్లండులోనేయే యంత్రముల నుపయోగించుచున్నదో, వాటి వివరముల దెలుపలేదు. ఇంతవరకును మొయిలుపత్రిక సూచించిన బెదరింపులు నిరుపయోగములయినవి. ఒక తంత్రీవార్తతో మాంటాగూగాడిని పదభ్రష్టుల జేయగలుగుదునను పంతము వ్యర్థమయినది. యూరపియను సంఘముంతయు తనపక్షము జేరినదను వార్త, మద్రాసు టైముపత్రికచే యసత్యమని ధృవపరుపబడినది. ఈ రెండు విషయములలోను, మొయిలుపత్రిక యలజడి నాటకప్రదర్శనమువలెనే పరిణమించెను. పార్లమెంటు సభలో తలక్రిందులు గావించు నను బెదరింపెంతవరకు సఫలత జెందునో, జూడవలసియున్నది.

ఏది యెటులున్నను, జాతీయాశయములు సఫలత జెందకుండ మొయిలు పత్రిక తనచేతనంత వర్తక పట్టుదలతో బనిచేయుచున్న దనుట స్పష్టము. మొయిలు పత్రికాధిపతికి, తోడిదేశీయులనే కులు సాయము జేయుచున్నారనుటకును సందియము లేదు. ఇందుకు ప్రతిక్రియగ, నెట్టి కృషిని భారతీయులు సల్పుచున్నారు? నిర్బంధితుల విడుదలతో కార్యభారము ముగిసినదని కొందరు దలచుచున్నటుల గాన్పించుచున్నది. మేమిదివరకు చెలిపినటుల, కార్యభారమంతయు మున్నుండే గలదు. బిసెంటుగారును వారి సహకారులును, విజయ యాత్రల సల్పుట ముగియలేదు. మిగిలిన దేశభక్తులు గొందరు, కాంగ్రెసు సంస్కరణవ్రతముపై సంతకముల గైకొనుటకు కృషిసలుపుచున్నారు. ఆంగ్లదేశమునందు, ప్రతికూలాంధోళనము నిరుపయోగమగునటుల గావించుటకు భారతీయులు కార్యభారము వహింపలేదు. రానున్న పార్లమెంటు సభలో, హైందవ రాజ్యాంగ సంస్కరణవిధానము చర్చించబడును. ఈ లోపుగనే, ఆంగ్లదేశమునకు

గొందరు ప్రముఖులు వెడలి ఆంధోళనము జరిపి యుండినచో, మొయిలుపత్రికాంధోళనము నకు కొంత ప్రతికారము గలిగియుండేది. ఇకముందయినను, ఆంగ్లదేశము భారతదేశాభిప్రాయమునకు సుముఖత జూపునటుల ప్రయత్నించుట ముఖ్యధర్మమని దేశీయులు గ్రహింపవలయును.

(1)

హిందూ - మహమ్మదీయ సమ్మేళనము
మహమ్మదీయ లనేకవత్సరములు హిందువులతో రాజకీయ విషయములలో నేకీభవింపక, దేశీయమహాజన సభాకార్యములందు పాల్గొనక యుండిరి. వంగదేశ విభజన సమయమున మహమ్మదీయులకును, హిందువులకును కక్షలు ప్రబలమయ్యెను. రాజకీయ పరిజ్ఞానము మహమ్మదీయులలో వ్యాపించిన కొలదిని యవి సమసిబోవ జూచెను. మహమ్మదీయ సంఘమువారును, దేశీయ మహాసభవారును లక్ష్మణపురములో నేకాభిప్రాయములనే వ్యక్తపరచిరి. రాజకీయ సంస్కరణ విధానమును రెండు సంఘములును గలసి యంగీకరించినవి. మహమ్మదీయులు గోచిన ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమునకు హిందువులు మహాపూర్వముగ నంగీకారము సూపిరి. హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును సంయోగము రానురాను ప్రబలమగుచున్నది. జాతీయ జీవితమునం దిదియొక శుభచిహ్నము. మహమ్మదీయ నిర్బంధితుల విడుదలకు హిందువులు గూడ కృషిసలుపుచున్నారు. భారతజాతీయందు ముఖ్యాంగములగు హిందూ మహమ్మదీయుల సమ్మేళనమునకు జాతీయాశయ ప్రతిపక్షులు గొందరు విముఖత జూపుచున్నారు. ఈ సంయోగము జెరుకలేక, దానిని చులకన జేయుచున్నారు. మొయిలు పత్రికలో “బంగన వల్లి”యను పేరుతో నొకరీతిపయ్యై వ్రాయుచు వీరి సమ్మేళనము వట్టి బూటకమని జెప్పించిరి.

కొలది దినములలో దసరాపండుగయు, మొహరముపండుగయు నొకకాలముండే జరుగ గలవు. ఈ పండుగలలో నుభయ సంఘములకును పోరాటములు లేకుండ జరిగినచో, ఈ సమ్మేళనము కొంతవరకు నిజము గావచ్చునయ్యెను. శాంతిని సాధించుటకు ప్రభుత్వమువారి సాయ మనసరమయినచో, భారతజాత్యైక్యత ఇప్పుడు సాధ్యముగా దని వ్యక్తమగునయ్యెను వీరు వ్రాయుచున్నారు. కట్టి విలేఖరులు, మత వైషమ్యము లేపుట పోరాటములకు దారిజూపునా అని గనిపెట్టుకొని యున్నారు. ఈ సమయమున, హిందువులును మహమ్మదీయులును సహనభావముతో పండుగల జరిపి, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమును బలపరచెదరుగాక! ప్రతిపక్షుల యాశలకు భంగము గలిగించెదరుగాక!

(2)

హాస్తిమనుగారు
వీరు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికాధిపత్యమును చాలించుకొనిరి, నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. ఈ వార్త భారతీయుల కనేకులకు విచారము గలిగించక మానదు. దేశమున నిర్బంధ విధాన మమలులో జెట్టబడినసమయమున, హాస్తిమనుగారు తమ ధీశక్తుల నన్నిటిని వినియోగించి, భారతీయుల కత్యంతసహాయము గావించిరి. వారి యాజమాన్యమున బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక, యత్యున్నత స్థాన మలంకరించెను. జాతీయాశయములను నిర్భయముగ వెలిబుచ్చెను. హాస్తిమనుగారు పత్రికాధిపతుల సంఘ మేర్పరచి, రాజప్రతినిధిగారితో ముద్రాయంత్రణాసనమును ర్చన గావించవలయు నని నివేదించి యుండిరి.

లక్ష్మణపురమున జరిగిన జాతీయ మహాసభలో పాల్గొనిరి. అట్టి యుద్ధాశయములు గల హాస్తిమనుగారు బొంబాయి క్రానికలు పత్రికను విడువవలసి వచ్చుట దేశమునకు నష్టవాయకము. హాస్తిమనుగారివంటి ఆంగ్లదేశీయుల విడనాడుట కిదిసమయముగాదు. అందుచే దేశీయులు వారి యుపయోగమును పూర్ణముగ బడయప్రయత్నింతురు గాక!

(3)

[మహాత్మా గాంధీగారి విప్లవము]
రైట్ ఆనరబిల్ ఇ. ఎస్. మాంటేగ్
ఎం. వి హిందూదేశ రాజ్యాంగ
మంత్రి గారికి.

చెన్నపురి రాజధానియందలి బ్రిటిషు ప్రజలు విధేయతతో సమర్పించుకొనిన విజ్ఞాపనము.

1. అఖిలభారత దేశీయ మహాసభయొక్కయు, మహమ్మదీయ మహాసభ యొక్కయు, స్థాయి సంఘములచే తయారుచేయబడి గడచిన సంతకమునందు దేశీయమహాసభా, మహమ్మదీయ మహాసభల యందు అదజిచ్చేయ ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింప బడిన స్వరాజ్యవిధానమును మీ విజ్ఞాపకులకును మేము బాగుగా యోచించి బోధపఱచుకొంటిమి.

2. ఆ విధానమును మే మొప్పుకొంటిమి.

3. హిందూ దేశపు శ్రేయస్సునకును, ఆంగ్ల రాజ్యరాజ్యపు శ్రేయస్సునకును నైన జెప్పబడిన విధానమునందు సూచించబడిన సంస్కరణములు అత్యవసరము. ఇది మీ విజ్ఞాపకుల సవినయమగు అభిప్రాయము.

4. అట్టి సంస్కరణములు లేనిదే హిందూ దేశమునకు వాస్తవముగ సంతృప్తి కలుగు స్థితి కలుగదని విజ్ఞాపకుల నిశ్చయము.

ఈ కారణములవలన తమరు సంస్కరణవిధానములను బాగుగా యోచించి అంగీకరించి, అందు మూలముగా జాతీయాశయమును ఫలప్రదము చేయుటకు తా మిందూరము విశేష ప్రయాసముతో వచ్చిన కార్యమును జయప్రదముగ నిర్వహించెదరుగాకయని విధేయులపై వేడుచున్నాము.

దయాపూరితహృదయంతలగు మీ రొనర్చు ఈ కార్యమునకు మీ విజ్ఞాపకు లేంతయు కృతజ్ఞులు.

మహాత్మా గాంధీగారు హిందూదేశమంత్రయైన మాంటేగూగారి సమర్పించబడిన విప్లవ మిచట ముద్రింపబడినది. ఈ విప్లవములోని యంతములను బాగుగ గ్రహించి రాజ్యాంగ సంస్కరణములను బడయుటకై భారతీయులందరును పాలు పడవలసి యుండును. హిందూ దేశ మంత్రీమన దృఢసంకల్పమును లక్షలకొలది సంతకములు గల మహాజనల ద్వారా తెలుపుట ధర్మము. పత్రికా సాతరులు జాతీయ మహాసభయను మహమ్మదీయ మహాసభయను నిర్ణయించిన సంస్కరణ విధానమును దాము గ్రహించియును నితరులకు బోధించియును స్వరాజ్యభావవ్యాప్తికై పనిబూని తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించుటకు ప్రార్థితులు. సమయము మించిన ప్రయోజనము గలుగ నేరదు. ఆసన్నమైన సమయమును సంకల్పప్రాప్తికై వినియోగించుటయే వివేకము. దేశభాంధవులందఱును ఏ ధర్మమును గ్రహించి కార్యవరతంత్రులై యథార్థుని దేశ సేవనకేసి విజయమును బడయుదురు గాత!

వృత్తాంతములు

పంజాబు లెస్సెంటు గవర్నరుగారు 10వ తేదీని సింలా నగరమును వీడిరి. ప్రధాన సాకాదభాధికారి యాదినముననే సింలానగరమును చేరెను.

గోటుబిటనునకు విరాళముగ నొసగుటకు సింహళ ద్వీపమున స్థాపింపబడిన ప్రేమియము బాండు చందాలు పూర్తి చేయబడినది. ఇరుగదియేగులకుల పదునైదువేల రూపాయల చందా వసూలయ్యెను.

గతవారములో ఒకనాటిరాత్రి విశాఖపట్నంజిల్లా గంజాను జిల్లా జంక్షనులోనుండు అన్ని గ్రామములకు భూకంపము గలిగిన మాట వాస్తవమే! అరణిమిషముండినది.

శ్రీకాకుళంలో మహాలక్ష్మిమోటరు సర్వీసుబండి ఆమి చాలనల్ని స్టేషనునుండి శ్రీకాకుళము వచ్చి నిల్దయ స్థలమున నిలచుండి తిరిగి వెనుకకు నడచినది. మూటలు మోయవచ్చిన మంగలి కుట్టువాడు ఉండలక్రిందబడి చనిపోయినాడు.

లాహోరు నగరమునందు ఎర్రెస్టు వృద్ధుగారు "పౌర త్వసిద్ధికి విద్యావ్యవస్థ"ను గూర్చి బ్రాహ్మహోలులో నుపన్యాస మొనగిరి. ఇది ఈశ్వరి కను చెడవ ఉపన్యాసము వృద్ధు దంపతులు నిన్నరాత్రి లాహోరు నుండి ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి.

కడచిన నెల శ్రీకాకుళములో గుజరాతీపేట యం దొక శ్రీ, తన కుండిన శ్రీ సంబంధము జబ్బుచే బాధమొందలేక నడిలోపడి చనిపోయినది. శరీరముపై 6 తుల బంగారమును, 100 తుల వెండియు కలవు. 3 దినములు కడచిన వెనుక శవ మొకరాయి చెంత మెట్ట దగిలినది. సాములు ఒంటి మీదనే యుండినది.

బీసెంటుగారు బొంబాయి కరుగుట:- బీసెంటు గారు ఆరండేలు వాడియాగారల సహితముగ నిన్నటి దినము బొంబాయి కేగెను. బొంబాయి హోమరులులీగు కాఖి వారు వారి వాడరించుట కనేకద్రయత్నముల గావించిరి. ఆనేకమందిపారులు గుంపులు గుంపులుగ రెయిల్వేస్టేషనున కేగి "కంచేమార" ధ్వజులతో వారి వాడరించిరి. హోము రూలులీగు సహాధ్యక్షుడు వారిముగ్గురను సత్కరించెను. హోమురూలులీగు సభ్యులందఱును హోమరులు పతాకమును మున్నిడుకొని నడువసాగిరి. ఆఖిరందనలును, పలకరింపులును పూర్తయిన పిదప మోటారుబండ్లు మొదలగువానితో పెద్ద ఉత్సవము బయలుదేరి భారతీయు లుడు పెద్ద పెద్ద వీధులన్నిటిని దాటి వై నాబాగునకు బోయెను.

తెనాలి-గుంటూరు రైల్వే

ఈ రైలుమార్గమును ప్రభుత్వమువారు దేశ రక్షకశాసనముక్రింద మూసివెచిరి, నేటి మదరాసు ఆంధ్రుల సదరను మరాటారైల్వేవారి ప్రకటనమున గాననగును. సంగ్రామావసరములకు, ప్రజలు గొన్ని యిబ్బందులకు లోనగుట తప్పదు.

కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము

ఈ విధానము గూర్చి ప్రజలకు తెలిపి వారి సమ్మతి గైకొనుటకు గుజరాతి సభవారు అయిదు జిల్లాలలో 17 స్థలములయందు బనిప్రారంభించిరి. మారుమూల గ్రామములకు గూడ కార్యపరుల బంపి, అక్కడ సభల గావించుచున్నారు. కాంగ్రెసు విధాన మవసరమని తీర్మానము లంగీకరింపబడుచున్నది. ఇట్టి జనితై మదరాసు రాష్ట్రము నందు గూడ బని సాగుచున్నది. మిగిలిన రాష్ట్రములు గూడ త్వరలో కార్యక్రమమునకు గడంగెదరని దలచుచున్నాము. ఆంధ్రులు కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమును వ్యాపింపజేయుటయే గాక, రాష్ట్రమునందు గూడ ఎల్లరచే నొప్పింప పలసిన యవసరము గలదు. అందుచే కార్యభారము జాలగలదు. ఈ కార్యమును, ఆంధ్రులు కట్టుదలతో, నిర్వహించుట ధర్మమని, వారికి నేపించుచున్నారము.

మాంటాగ్యుగారిలో మనదేశమునకు వచ్చుచున్న వారికి హిందూదేశమున హృదయ పూర్వక మగు స్వాగత మొసంగబడును. అందు డన్నామూరు ప్రభువుగా రొకరు వీరు విశాలాచార్యులు గలవారు, విగ్లాంతు కన్వెన్షనుకు అధ్యక్షులుగా నుండదగినవారని ఆ నేకుల యభిప్రాయము. రాబర్టుగారు చెందవారు. వీరికి మనదేశము నెడల గల అభిప్రాయము నెల్లరకును దెల్లమే! కావున, యిప్పటివరకు వీరి రాక మనదేశమునకు లాభకరముగ నే యుండునని తోచుచున్నది.

శ్రీకాకుళమునమీషమున నున్న సిద్ధాంత మను గ్రామమునందు కొద్దిరోజులక్రిందట పులిబాడ కనబడినది. మువ్వల వెలవారు ఒకనాటిరాత్రి పొంచియుండి దీనివై తుపాకులు కాల్చిరి. పులికి మంచిగాయలులు తగిలినను ఒకనివై బడి కాలు చీల్చివేసినది. పులియు చచ్చినది. మరునాడే చచ్చిన పులిని, గాయము తగిలిన వానిని శ్రీకాకుళమునకు తెచ్చిరి. గాయము తగిలిన వెలమ ఆసుపత్రిలో మరణించెను. పులితోక కొనరకు 7 మూలపాదవు. పులిని చంపిన తక్కిన యిద్దరికి బహుమాన మొసంగబడినది.

క్రోత్ప్రస్థిపలు, విద్యాభ్యుదయసమితి:- సింధుకళాకాలా విద్యాభ్యుదయ 10వ తేదీని కట్టుగట్టి, కళాకాలకు మిల్లరు అను యూరోపియను క్రొత్త ప్రస్థిపలుగ నేమింపబడినది. వెనుకటి ప్రస్థిపలు ఫారెలుగారు మరణించినది మొదలు ప్రాఫెసరు సహానిగారి ప్రస్థిపలుగ పనిచేయుచుండిరి. సహానిగారిని యిప్పుడుగూడ ప్రస్థిపలుగ నుండవలసినదని విద్యాభ్యుదయ కట్టుగట్టి. మిల్లరుగారు నేటియదయమున ఛార్జి పుచ్చుకొనిరి కళాకాలయము పరీక్షలు జరుగుతున్నవి. విద్యాభ్యుదయలో నాలుగవపాలు పరీక్షకు వచ్చిరి.

సంగం స్వరాజ్యసమితి:- నెల్లూరు జిల్లాసంగం గ్రామమునందు గల స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శి కావలి చెంచయ్యగారు దాని వృత్తాంతము నిటులు తెలుపుచున్నారు. ఆ సమితియందు క్రొత్తగ జేరిన సభ్యులు గలిసి ఇప్పుడు 15 మంది సభ్యులు గలరు. సభ్యులందు విశేషభాగము బ్రాహ్మజాతరులు గలరు. శ్రీమతి బెజంతుగారి నిర్బంధావాస విమోచనము గలిగినపుడు సభ్యులు మహాత్మ్యమునజేసి కొబ్బరి మిఠాయిలుపంచివెట్టిరి. సమితివారు కార్యదర్శికి పంపవలసిన ద్రవ్యమును మాసాంతములోపల పంపుట కేర్పాటు చేయబడినది.

లక్ష్మణపురి హోమరులు లీగు:- లక్ష్మణపురి హోమరులు లీగువారి యాజమాన్యమున పెద్దవిహారంగసభ గావించబడినది. 2000 కంటె సెక్కుడు సభ్యులుసభకువచ్చేసిరి. రాయి బహద్దరు డాక్టరు ఎం. ఎన్. ఓహదేదారుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. అధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమున ప్రస్తుతస్థితి సంతయువివరించి సభాదేశమును సభికులకు స్పష్టముగ తెలిపిరి. అంగ్లోఇండియను పత్రికల వాక్కుల గర్హించుచు మహాదు ఆలీగారు యావద్భారత మహమ్మదీయ సభ కిగ్రాసనాధిపతి గను, మాంపేగుగారి సందర్శింప సంబంధు ప్రతినిధి సంఘ సభ్యునిగను ఎన్నుకొనబడిన సంగతిని శివప్రసాద నతని నింక వెంటనే విడువదగునని చెప్పిరి.

సింధు మహమ్మదీయులు, హోమరులు:- సింధు మహమ్మదీయ సమాజము గతఆదివారమునాడు సుక్కుబాబా సమావేశమయ్యెను. సింధురాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయులు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యమునకు సన్నద్ధులై యుండలే దనియు దొరతనమువారా స్వాతంత్ర్యము నొసగనుండినచో జనసంఖ్యను బట్టి మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మియవలసినదనియు, సభలో నొకతీర్మాన మొనర్పబడినది. సింధు మహమ్మదీయులు చెండు భాగములై ఉభయములు రాజీనామా పూర్వకముగ వైతీర్మానము నొసర్పిరి. మహమ్మదీయ సమాజాధ్యక్షుడు ఖాను బహద్దరు పీర్చుక్కుగారు మాంపేగుగారికి పంపుకొను విన్నపమున సింధుమహమ్మదీయులు స్వపరిపాలనమునకు వ్యతిరేకించి యుండిరి యందుహరించిరి. కాని కరాచిమున్నగు నితరప్రదేశములయందున్న మహమ్మదీయులు కొందరి కీభావము సరిపడక తమ నాయకుడగు గౌ. జి. ఎమ్. భూగిగారి ద్వారా యసమ్మతమును వెలువరించిరి. ఈవర్గము వారు చెండుమాడు వారము లాంహోళన మొనర్పిరి. హైదరాబాదు నగరములో సమాజసమావేశము జరిపించుటకై గూడ యత్నముల మొనర్పిరి.

కలకత్తా నగరమునందు కొలది దినముల క్రిందట నొక సి. ఐ. డి. ఉద్యోగిసాయికు బహుద్రుడైనను మహమ్మదీయుని మాటలలో అయిదుగుండబారుడు (తుపాకిని) జూచి వాని బట్టుకొనెను. తన మాటలలో తుపాకియుండుట జూచి అతడు తెల్లబోయెను. ఎట్లువచ్చెనని యుద్యోగిప్రశ్నింప యొక స్నేహితుడు తన కామూట యప్పుడే పెసనియు, అందు ఖురానున్నదని తన కతడు చెప్పెననియు, చెండు నిమిషములలోనే వచ్చెద నాగు డనియు నతడు బయల్పెడలెను. కాని చెప్పినవేళకు రాజాలకపోయెను. సంగతిసందర్భముల పరిశోధింపగా ముద్దాయిచెప్పినది నిజమయ్యెను. డెప్యూటీకమిషనరుగారు బహుద్రుడైనను విడచివెట్టిరి. బలాహింసకు అనువాదతని మీద గిట్టక నీపిస్తోలునతని కంటగట్టి నలుల పోగీస్తవారు తెలిసికొనిరి.

హార్నిమనుగారు; "బొంబాయి క్రానికలు:- అక్టోబరు 11వ తేదీ నాటి (నేటి) బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక ప్రధానవ్యాసమున బి. జి. హార్నిమనుగారిట్లు వ్రాసిరి. వీరిది వరకు 4½ సంవత్సరములనుండి ఈ పత్రికకు సంపాదకులుగ నుండిరి. పత్రికారంభమైన దానిక వారే సంపాదకులుగ నున్నారు. నేటినుండియు వారు పత్రికయొక్క సంపాదకీయములకు తాను బాధ్యుడు కాడు. చదువరులకు తమకు నెల విప్పింప గోరిరి. తానేల పని మానుకొనవలసినదనియు తెలుపుచు వారి సంగతుల తెలుపుచున్నాడు. తమకును పత్రికాధిపతులకును అన్యోన్యవిశ్వాసమునకు హానిగలుగుటవలన తాము తమ ఆత్మగౌరవమునకు లోపము రాకుండ, పత్రికా సంపాదకత్వమును పూనుకొనలేదు. గనుక తాము పనిని విడుచుకొనవలసినదని. అయిన బొంబాయి నగరమునందును హిందూదేశమునందు చదువ నేర్పినవారలకును తమ విశేషకాలము వరకును సంబంధ ముండక పోదని గూడ వారందుదహరించిరి.

ఒంగోలు తాలూకా అల్లూరువాస్తవ్యులు బ్రహ్మశ్రీ కొంపల్లి శరభయ్య ఆయ్యవార్లగారు రహరమి రిక్త సంవత్సరములకు పూర్వము 1, 96, 000 వైశగణార్చనను చేయటకు ప్రక్రిమించిరి. ఇంతవరకును 50, 000 మహాశ్వరుల కర్పన చేసిరి. ప్రస్తుతము వారు గుంటూరు జిల్లాలోని ఈ మనిగ్రామమునందు నాలుగుమాసములనుండియు అగ్రానుష్ఠుల సహాయము వలన గణార్చనను జేయుచున్నారు. అనుదినము 100 మాహాశ్వరుల కర్పనరుచుచున్నది. ఈ మహాశ్రవణము విశేషమైన వ్యయప్రయాసలతో గూడిన కార్యమైయున్నది. తెవులును వైశమతాభిమానులును శరభయ్య ఆయ్యవార్లగారికి తగినసహాయముచేసి వారివ్రతము సమాప్తిని జేయుటకు పార్శితులు. ఇంతవరకును వారివ్రతము సాగుటకై సహాయముచేసిన వారందరకును ఆయ్యవార్లగారు కృతజ్ఞులు. భక్తిపరతంత్రులు వ్రతసమాప్తికై సహాయమును చేయుటకును చేయించుటకును పార్శితులు.

సేలంజిల్లా హోమారులాలూకా ఉద్దవల్లి గ్రామము నందు 7-10-17 తేదీని శ్రీయత కలమంగలము వెంకటాచార్యుల వారి అధ్యక్షతక్రింద నొక సభజరిగెను. అధ్యక్షులు సహకార సంఘము ఫలని ప్రయోజనములను గూర్చి తేటతెల్లముగ నుపన్యసించిన తర్వాత, ఈ గ్రామమునం దొక సహకార నిధిని సంఘమును స్థాపించుటకు సభాసదులచే నామోదింపబడి, తదర్థమై సేలం అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు వారికి మొదల సంకేతములతో విన్నపము ఆస్తిస్థేటుమెంటును బంపబడుటకు తీర్మానించబడినది. స్వరాజ్యము:- నాటిరాత్రి 8 గంటలకు కూడిన సభయందు శ్రీయత రామయ్య నాయుడుగారి అగ్రాసనాధిపత్యమున, శ్రీయత కలమంగలము వెంకటాచార్యులవల్లన, శ్రీయత శానమావు కుబ్బరామయ్యగారి వల్లన, స్వరాజ్యమును గూర్చి మృదుమధుర శైలిని తెలుగున నుపన్యసించ బడియె. తర్వాతస్వరాజ్యము యెల్లచే నామోదింపబడి, ప్రస్తుతమున ఐకోపా మహాసంగ్రామమున, ధర్మ సంస్థాపనార్థమై దీక్ష వహించిన మన బ్రిటిషు ప్రభువులకు జయము కలుగు గాత్ర యను పరమేశ్వర ప్రార్థనలో 4వ విరమింపబడియె- వెంకటరమణప్ప.

చాఫనరుకు జాల్మనా:- ఎల్. ఇ. వీరరావు నయ్యగారి మోటారుబండిని నడుపు వశివుద్దీను నెవ్వెంబరు నెల 22-వ తేదీని పగలు 10 గంటలకు హంటురోడ్డునందు బండి నలివేగముగ నడపినందులకు అతనికి రు15 లు జూల్మనా చేయబడినది. రై సెన్సు 2 నెలల వరకును రద్దుకరవబడినది.

సింహ

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

సింహ, అక్టోబరు 8:— ఈ సేల 8 తేదీన హిందూదేశ కార్యదర్శిగారు రాజప్రతినిధిగారికి తంత్రీవార్త నంపిరి.

బ్రిటిషురంగమున చాల యనగదాయకమగు వాయు భారము వ్యాపించుచున్నది. భయంకరమగు గాలి వీచుచున్నది. అఖండముగ వర్షము గురియుచున్నది. ఇటీవల తామాక్రమించుకొనిన స్థలముల నన్నిటిని బ్రిటిషువారు నిలువబెట్టుకొనిరి. ఇదివరలోవలె శత్రువులు దారుణములగు ప్రతియుద్ధముల నొనరింపలేదు, ప్రయత్నింపను లేదు. పోలిగాను వనమును శత్రువు లెదించిరి గాని వారు బ్రిటిషుఫిరంగుల ధాటి కోర్కెబట్టి పోయిరి. విమానముల నడపించుట చాల కష్టముగ నుండెను. అయినను వర్షము అప్పుడప్పుడు వెలియుచుండ బ్రిటిషు విమానములు ఫిరంగిదళములకు సహాయ మొనరించుచు కొన్ని పైనిక సంస్థాపనములమీద బాంబులను వేసిరి. ఈ భయపక్షములందు ఫిరంగియుద్ధము చాల తీవ్రముగ నుండెను.

ఇటీవలి యుద్ధమున పట్టుకొనబడిన కైదుల సంఖ్య 4446.

ఎయిసుపర్వతపంక్తి మీదనుండు పరాసువారి కొలది ప్రదేశములను జర్మను లెసిరింప బ్రయత్నించిరి గాని వారు తరిమివేయబడిరి.

వెర్దను ప్రాంతమున ఫిరంగియుద్ధము భయంకరముగ నుండెను.

కానుగె బ్రయలీ పర్వతప్రదేశమున ఆస్ట్రీయనులు నిరంతర మనేకపర్యాయము లెత్తినచున్నందునను ఇటాలియనులు వారిని వెనకద్రుండుచునే యుండిరి. క్రిస్టోఫెరియొడ్డున ఆస్ట్రీలియనులు తమ ప్రదేశమును బలకర్తరము గావించుకొనిరి.

కెట్టారో మీద ఇటాలియను దివ్యమగు వైమానికపు దాడిని విజయవంతముగ సలిపిరి. దాని నాస్ట్రీయనులు జలాంతర్గాములకును, విప్లవంశక నావలకును ముఖ్యప్రదేశముగ పరిగణించుచున్నారు. నౌకాశ్రయము మీదను సంరక్షక ప్రదేశముల మీదను నాలుగు టన్నుల బరువుగల బాంబులు వేయబడెను. యుద్ధ నౌకలకు విశేష నష్టము గలిగెను. భయంకరములగు ప్రేలుడు ధ్వజము వివశమైనను.

రుష్యా రుమేనియా రంగములందలిస్థితి యేమియు మారలేదు. శత్రువులు మీదికించుకయు బోలేదు. సెరీతునగరము నకు వైముతిమాలనందు ఒకానొక ఫిరంగియు రుమేనియను దళము లాక్రమించినవి.

తూర్పుఆఫ్రికాలో బ్రిటిషువారింకను ముందున కరుగుచున్నారు. భారత యాక్వికదళము శత్రుల సరఫరాలను విశేషముగ పట్టుకొనిరి. మాహెంజి కలినమిషనున నె బెల్జియనులు శత్రువులతో యుద్ధము నొనరించిరి. దక్షిణపశ్చిమముల నుండి వచ్చుచున్న బ్రిటిషుదళములు దానికి 52, 25 మైళ్ళ దూరమున దున్నవి.

శత్రుసేనలను పారదోలుట.

లండను, అక్టోబరు 10:— కాస్టాన్టిన్జు మున్నగు ప్రదేశముల నాక్రమించుకొన కాక్కిప్రదేశమున గురువారము నాడు వైరులు మమ్మ పలుసార్లు ముట్టించిరి. కాని అన్ని సార్లును మే మావైద్యములను పారదోలితిమి. అనంతరమున ఫిరంగులకు యుద్ధము ప్రారంభమయ్యెనుగాని మాస్టానుల నొక్కదానిని నష్టపోలేదు. నిన్నటిసాయంకాలమున విపాకృష్ట కాస్టాన్టిన్జులకునడుమ వైరిసేనలు మమ్ముదాకి గాఢముగునష్టములతో వెనుకకుబోయినవినిఇటాలివారు ప్రకటించిరి.

వ్యవసాయదారులు; మాంసాహారము.

లండను, అక్టోబరు 10:— వార్తాసంఘము వారిట్లుప్రకటించుచున్నారు. కోండాప్రభువు గారు వ్యవసాయదారుల ప్రతినిధి సంఘమునకు దర్శనమిచ్చి వారు మాంసము ఖరీదును “ఇంతకింత” యని నిమిషమింపగోరగా నందువలన వారికేమియు లాభ ముండజాలదనిచెప్పిరి. 1918-వ సంవత్సరములో ప్రపంచమునందు మాంసమునకు పెద్దకఠపు సంభవింప గలదనియు, తాము కోరినప్రకారము కొంతకాలమునకకు మాంసమును మితముగ వాడవలయు నను హెచ్చరిక పాటింపబడవచ్చుననించుకయు వెనుకంజ చేయక దేశమంతటను మాంసాహారమును నిర్బంధముగ పంచివెట్టెదనియు నతిదు చెప్పెను. పశువుల విలువ యింతకు మించగూడదను నిమిషమును నింతవేగముగ నిశ్చయింపకుండుట కత డియ్యకొనెను. జాతీయందలి అన్నితరగతులవారిని, వ్యవసాయదారుల సహితము తనకొరకు కొన్నినష్టముల భరింపవలసిదని యడుగుటకు జాతికర్తృత గలదు.

బొంబాయివార్తలు

దేశీయ మహమ్మదీయ సభలు సంస్కరణ ప్రణాళికను ప్రజలకు బోధించు నిమిత్తము గుజరాతి సభవారు అయిదు జిల్లాలలో 17 ముఖ్యస్థలములందు కార్యక్రమము వారంభించిరి. సభవారు ప్రతినిధి సంఘముల చాల దూరప్రదేశముల కంపుచున్నారు. అచట నాప్రతినిధులు ప్రైవేటుకోడ్లకేములను ప్రజలకు బోధించుచు బహిరంగ సభల గావించుచు, అచట ప్రైవేటుగా కనగించుచు తీర్మానములజేయుచుచున్నారు. హిందూదేశాభివృద్ధికిని, సామ్రాజ్యముయొక్క మేలునకును ఆ సంస్కరణము లావశ్యకము లనియు, అట్టి సంస్కరణముల బాంధవిని హిందూదేశ మానవత్వము తనివి నందజాల దనియు తీర్మానములు గావించబడుచున్నవి.

వర్ధాను సంస్థాన మహాజనలందఱును 75 గురు సభ్యులుగల ఒక ప్రాతినిధ్య సంఘమును రాజకూటకంపిరి. వారు కలియవారు వద్దనుండు గవర్నరుగారి యేజెంటు మెకానొకిగారిని సందర్శింపబోయిరి. తమవిషయకోత్సవములం దధికారుల నవసరముగ ప్రవేశము గలిగించుకొని నందులకు తమ య సమ్మతిని చెబువుచు విధ్యాను హిందూమహాజనులు తమ సెపుల మూసివేసిరి.

బీసెంటుగారిని విడిచిపెట్టినందులకును, ఆమె బొంబాయి నగరమును జూడ వచ్చినందులకును గలుగు వెచ్చములకు గాను హేమాబాయి పెటిటు కన్యగారు స్థానిక స్వదేశి పాలన సమితివారికి బీసెంటుగారి ఇష్టముప్రకారము వెచ్చింపవలసినదని వెలు రూపాయల విరాళము మొసగిరి. బీసెంటుగారి రాక నిరీక్షించుట కొరకు బొంబాయి నగరమునందలి వర్తకులు అనేకులు 10 వ తేదీన తమకొట్టుల మూసివేసిరి.

చీనాలో వరదలు.

వెకింగు యిరువదారియందు గండ్లు 600. మింగు హె, అక్టోబరు 10:—వరదల మూలమున ప్రవాహములు మహా నడులైనవి. వెకింగు డాంగుకొవు యిరువదారియందు 600 చోట్ల గట్టు లెగినది. ఎల్లూరివరు, గ్రాండు కెనాలల తాలూకు గట్టు లెగిపోయినవి. టీన్స్టన్ నీటి మయమయ్యెను. మింటింగు వైర్చి సరిహద్దుననుండి వెకింగు కెఫీగు, టీన్స్టన్ టీన్సెడు యిరువదారులవరకును వరదలు వ్యాప్తమై యున్నవి. కొన్ని మాసములైన గాని నీ రెండి పోదు. మాగ్గము కానరాకున్నది. ఈ వరదల మూలమున ప్రతి సాలన టీన్స్టన్ నీటి మయమగుటకు మార్గ మేర్పడినది.

పోర్చుగలు ప్రెసిడెంటు.

సాన్సిబాపై యువ అక్టోబరు 10:—పోర్చుగల్ ప్రెసిడెంటు ప్రాన్సుదేశమునకు వెళ్లెను.

నౌకానిర్మాణము.

వాషింగ్టన్ అక్టోబరు 10:—డ్రెసునాటులు మొదలు అంతర్గాములు వెంటదరును చిన్ననౌకలు సహా 787 నౌకలు నిర్మింప నాలోచింపబడియున్నది. ఈ నౌకానిర్మాణమునకు 115 లక్షలు డాలర్లు వ్యయమగునని ఉజ్జాయింపు వేయబడి యున్నది. నౌకలలో కొన్ని తయారైనవి. తక్కినవాటి నతి శీఘ్రముగ తయారు చేయుదురు.

బ్రాహ్మణేతరులు సాత్వికనిరోధము.

“అన్ని కాఖలలోను బ్రాహ్మణేతరుల కమకూలము కలుగజేయనివో బ్రాహ్మణహోమరూపాలవలె మేమును ఆందోళనము చేసెదము. సాత్వికనిరోధము నవలంబించెదము” అని దొరతనమువారికి అంత్యలేఖను వ్రాయవలెనని బి. ఆర్. ఎన్ గారు విజ్ఞప్తిముద్రప్రతికయందు చేసిన సూచననాకు చాల తృప్తికరముగ నున్నది. మనకవి లభించు వరకును వయలకుండ నాందోళనము చేయవలెను. ఒక్కొక్కతరి ఆలభ్యపదాదులతో కాందోళనము చేయుట గూడ సమచితమే యగును.

ఆనిబిసెంటుగారి వినుదల కొరకు హోమరూపాల లాందోళనము చేసిరి. ఫలితము ఎల్లరకును తెలియును. ఇట్టి విమరుసయమున దొరతనమువారికి తొందర కలుగజేయగూడదనుట సత్యమే గాని బ్రాహ్మణేతర జనసామాన్యమునకు గలభాధలను దొరతనమువారు గ్రహించునట్లు చేయుట మనకేమి సాధనము కలదు. కాన పంచమసోదరల స్థితినిగూడ మనముచే చూడవలెను. చెన్నైపురి 6-10-17 టి. రంగసామి (జస్టిసు ప్రతిక).

హైందవ యువజనసంఘము బాపట్ల.

కాలిబంతి ఆటలపోటీ.

ఈ ఆటలు ఈసేల 22వ తేదీన ఆరంభమగును. మొదటిదినము మొదటి ఆట 22 వ తేదీ సాయంత్రము 8 1/2 గంటలనుండి జరుగును. ఆ నాడు (1) గుంటూరు ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. హైస్కూలుబాలరును బెజవాడ సి. ఎం. ఎస్. హైస్కూలు వారును, (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. హైస్కూలు వారును తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలువారును ఆడుదురు. 23వ తేదీన ఆ కాలముననే (1) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలువారును గుంటూరు బౌను హైస్కూలువారును (2) ఒంగోలు మిషన్ హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 23-వ తేదీ సాయంత్రము 4 1/2 గంటలనుండి 5 గం.వఱకు రెండవ ఆటలో (1) ఒంగోలుమిషన్ హైస్కూలువారును, (2) బెజవాడ సి. ఎం. ఎస్. హైస్కూలువారును గుంటూరు ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 24-వ తేదీ ఉదయము 6 గం. నుండి 7 వఱకు (1) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. వి. స్కూలు వారును తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలువారును (2) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలు వారును గుంటూరు బౌను హైస్కూలువారును ఆడుదురు. కడపటి ఆట 24-వ తేదీ సాయంత్రము జరుగును.

చెకుగుడుపోటీ.

22-వ తేదీన మొదటి ఆట ఉదయం 6 గంటలనుండి 7 గంటలవఱకు (1) గుంటూరుబౌను హైస్కూలు, తెనాలి టి. హెచ్. స్కూలు వారలకును (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. స్కూలు వారును గుంటూరు మిషన్ హైస్కూలు వారును ఆడుదురు. 23-వ తేదీన ఉదయము ఆ కాలమునందే రెండవ ఆటయందు (1) గుంటూరు బౌను హైస్కూలు వారును, తెనాలి టి. హెచ్ స్కూలువారును (2) బెజవాడ ఎస్. కె. పి. వి. హైస్కూలువారును గుంటూరు మిషన్ హైస్కూలువారును (3) బాపట్ల బోర్డు హైస్కూలువారును ఆడుదురు. 24-వ తేదీన సాయంత్రము 8 1/2 గంటలనుండి కడపటి యాట జరుగును.

కుస్తీలు.

22-వ తేదీ యుదయము 7 1/2 గంటలకు మొదటిసారి కె. చంద్రహాళి, రత్నంగార్లకును సాయంత్రము 6 గం నుండి డి. నారాయణమూర్తి, పి. సోమయాజులు గార్లకును 23-వ తేదీ ఉదయము 7 గం. లకు వి. సుబ్బయ్య, డి. నారాయణమూర్తి, పి. సోమయాజులుగార్లకును, సాయంత్రం 6 గం. కు వి. సుబ్బయ్య, కె. చంద్రహాళి, ఎం. వి. రత్నంగార్లకును కుస్తీలు జరుగును. 24-వ తేదీ సాయంత్రము కడపటి ఆట జరుగును. — (కార్యదర్శి)

రామచంద్రపురం వార్తలు.

శతనమందిరము.

రామచంద్రపురశతనమందిరము చందాలనిచ్చు కొలది మందికి మాత్రమే ప్రవేశముగ నున్నది. దీనికి న్యాయాధిపతి, హిందు, యిండియన్ సెట్టియట్ మొదలగు ఆంగ్ల పత్రికలును, తెలుగు ఒక్క ఆంధ్రపత్రికమాత్రమే వచ్చుచున్నవి. ఇవి చందాదారులకు మాత్రమే ప్రవేశ మొసంగుచున్నందున పత్రికా పతనాభిలాషుల కెంతటి యాభంగము గలిగించుచున్నది. దీనిసేల భర్త గ్రంథాలయముగా మార్చరాదు. విశేషధురిణులగు కార్యదర్శిగారు దీర్ఘముగా నాలోచించి చందాదారులతో సంప్రతించి భర్త గ్రంథాలయముగ మార్చెనను గాక యని కోరుచున్నారు. ఇచ్చట సేకరు గ్రంథాలయమును స్థాపింపవలయునని ప్రయత్నించుచున్నారు. వారితో వీరేకీకరించి పరిపూర్ణసహాయము చేయుచునే అనతికాలములోనే భర్తగ్రంథాలయ మేర్పడి అనేకులకు విద్యాదాన మొసంగగలదు. (పురవాసి)

రామచంద్రపురమున ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము గలవారు విద్యాధికులు, అనేకు లుండినను, హోమరూపాలకాఖ లేక పోవుట చాలవిచారకరము. ఇప్పుడైనను వారు, తమదృష్టిని స్వవ్యాపారములకుండి మరల్చి మాతృదేశమువైసను, హోమరూపాలవైసను ప్రసరింపజేయుదురగాక! స్వల్పకాలములోనే హోమరూపాల కాఖ యొకటి యేర్పగునుగాక! పత్రికలకు దిలకించెదరుగాక! (కవివేల్సరి)

ధిల్లీ రైలువేయ కాన్ఫరెన్సు:— 1918 వ సంవత్సరము జనవరిసేల 7 వ తేదీనుండి 12 వ తేదీ వరకును ధిల్లీ నగరము నందు రైలువేయ కాన్ఫరెన్సును జరిప తీర్మానింపబడెను. ఈప్రతి ఇండియా రైలువేయ ఏజెంటు 57 రాబర్టు మీగ్రిగ్సుగారు సభాధిపత్యమును వహించురు.

THE GREAT WAR

America's Great Naval Construction

President Wilson on Premature Peace

DEATH OF THE SULTAN OF EGYPT

Brilliant Allied Gains Along Flanders Ridges

MR. B. G. HORNIMAN RESIGNS EDITORSHIP OF THE "BOMBAY CHRONICLE"

[Reuter's Agency]

America

Great Naval Construction Programme.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Daniels announces that Navy's construction plans consist of the building of 787 vessels from super-dreadnoughts to submarine chasers. The cost is estimated to exceed 1,150 million dollars. Some of the vessels are already completed and the remainder are being rushed.

American Food Restrictions.

New Executive Order by the President.

LONDON, October 10.
The Food Administration announces that President Wilson within a few days will issue executive order requiring manufacturers and distributors of some twenty fundamental foods to operate under licence and restrictions designed to prevent unreasonable profits and stop speculation and hoarding. Meat packers, cold storage houses, millers, canners, grain dealers and wholesale dealers doing business to the value of a hundred thousand dollars annually will be subject to regulations. The Food Administration announcement says that the Administration's prime purpose is to protect the patriot against the slacker in business.

American Patrol Boat Fires on Italian Submarine.

Mr. Daniels Expresses Regret.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Daniels announces that an American patrol boat during the night fired on an Italian submarine which failed to answer the signals killing one officer and a man. Mr. Daniels has expressed regret for the unfortunate occurrence.

Premature Peace Dangerous.

Democracy Must Replace Autocracy.

President Wilson's Speech.

LONDON, October 10.
President Wilson addressing the New League of National Unity said that talk of premature peace was repulsive of the Nations in Arms. Hostilities could only be terminated when Germany was defeated and her autocracy superseded by democracy.

U. S. Great Army.

More than 1,300,000 Fighting Men.

LONDON, October 10.
WASHINGTON.—Mr. Baker, Secretary of War, in a speech here said that before long America's fighting nucleus would aggregate more than 1,300,000 men. The nation had diverted its industries for war purposes so effectively that when the United States Army took its place abroad it would be armed as well as any, better than most.

Warning to Germany.

Count Luxberg's Position.

LONDON, October 10.
BUENOS AIRES.—M. Pueyrredon, Minister for Foreign Affairs stated in an interview regarding Argentina's attitude that the Government would not hesitate to sever relations with Germany if any act was committed which interfered with the principles of international law. It appears that Count Luxberg has not sailed, but has temporarily withdrawn to an unnamed place in the interior, as he is unable to embark without a safe conduct and his presence in Buenos Aires is dangerously exciting the population.

Neighbouring Governments have objected to his crossing the frontier.

No Settlement of Railway Strike.

LONDON, October 10.
BUENOS AIRES.—There is no prospect of a settlement of the railway strike. The strikers are attacking men repairing the railroad.

Canada

A Strike Settled.

LONDON, October 10.
OTTAWA.—The strike of longshoremen at Fort William has been settled on the intervention of the Government and grain will now move rapidly from the head of the lake navigation to the seaboard.

Great Britain

Farmers and Meat.

Lord Rhondda's Warning.

LONDON, October 10.
The Press Bureau states that Lord Rhondda replying to an agricultural deputation dealt with the complaint that fixed prices of meat were not remunerative for farmers. He referred to the danger of a world famine in meat in 1918 and said if appeal for voluntary economy failed he would unhesitatingly compulsorily ration the country. He agreed to postpone the lowest maximum price of cattle but refused further concessions. The Nation was entitled to ask for sacrifices from all classes including the farmers.

Increase in Pay of Soldiers and Sailors Urged.

The Premier's Reply.

LONDON, October 10.
The Joint Committee of Trade Unions and members of Parliament has urged Mr. Lloyd George immediately to increase the pay of sailors and soldiers a hundred per cent with increases in other ranks below Officers. Mr. Lloyd George pointed out that what had already been done would cost from fifty to sixty millions. He sympathised with the objects of the deputations and would refer the matter back to Sir E. Carson's Cabinet Committee.

A Trainer of Armies.

Gen. Sir A. Hunter's Farewell to Aldershot.

Eulogy of Officers and Men.

LONDON, October 10.
General Sir Archibald Hunter, in the Aldershot Command, who is taking up an important appointment at the War Office, has issued a farewell Order in which he states that Lord Kitchener ordered him, on August 22nd, 1914, to proceed to Aldershot to train the New Armies without wasting an hour. He started the training centre on August 23rd. He pays a tribute to the officers and men who worked under him, and eulogises the steady discipline and good behaviour of the hundreds of thousands of soldiers of the New Armies trained at Aldershot. His one regret, which he will carry to his grave, is that he was not privileged to fight with the men he helped to train.

Protest Against Reprisals.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—The "Morning Post" protests against the diversion of aeroplanes from military objectives to reprisals on German towns as being likely to gratify Germany.—("C. and M. Gazette")

Son of Lord Elgin Killed.

LONDON, October 10.
The Honourable Alexander Bruce son of the late Lord Elgin has been accidentally killed in East Africa.

France

French Socialists' Conference.

In Favour of Continuing War.

LONDON, October 10.
BORDEAUX.—A four days Socialist conference concluded by an overwhelming majority the adoption of a motion in favour of assisting the conduct of war and voting Government's war credits.

Arrest of Madame Turmek.

LONDON, October 10th.—PARIS.—Madame Turmek has been arrested.

TELEGRAMS.

Russia

The Russian Cabinet.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—The New Cabinet includes M. Nikitin, Minister of the Interior and of Posts and Telegraphs, M. Avksenieff, Minister of Labour, and M. Bernatzky, Minister of Finance.

New Ministers Leave for Headquarters.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—The formation of the New Cabinet has entailed the dissolution of the Council of five created to deal with the Korniloff trouble.

M. Kerensky, Premier, M. Verkhovsky, Minister of War Admiral Vedrevsky, Minister of Marine and M. Terestchenko have gone to the headquarters to confer with allied attaches and a special mission is going to Paris to attend the international Allied Conference.

Government Yields to Railway Men's Demands.

LONDON, October 10.
PETROGRAD.—Government has decided to grant increase in wages demanded by the Railway strikers necessitating an annual expenditure of seven hundred and fifty million roubles. Government will also provide special supplies for railwaymen who will receive food before other supplies are other supplies are distributed.

Strike in Oilfields.

LONDON, October 10.
BAKU.—A general strike has been declared in Oilfields because employers have refused not to dismiss workmen except with the consent of Trade Unions.

A Loan From Japan.

LONDON, October 10.
NEW YORK.—The Japanese officials have been informed that Japan has made to Russia a loan of sixty-six-and-a-half million Yen at six per cent.

Germany

Russian Revolutionary Ideas.

INTRODUCED IN GERMAN ARMY.

Naval Men Punished.

LONDON, October 10.
COPENHAGEN.—A sensational statement was made by Von Capelle in the Reichstag disclosing a plan to introduce Russian Revolutionary ideas into the German Navy. Von Capelle asserted that Independent Socialist Members of the Reichstag in the course of a conference held actually in the Reichstag building, approved a scheme by which representatives should be selected on board all ships who would persuade the men to disobey orders, and so paralyse the fleet and force the conclusion of peace. Von Capelle said, "I am unable to make a statement as to the subsequent events in the Navy. The few persons who forgot their honour and duty suffered deserved penalty".

Battle-Cruiser Mined.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—The exchange correspondent at Amsterdam hears that a new German battle cruiser, while undergoing trials off Heligoland last week, was mined. She was towed in with her bows seriously damaged.—("C. and M. Gazette" special cable.)

Chancellor in Disfavour.

LAHORE, October 10.
LONDON, October 9th.—A movement has been recently reported to be on foot in Germany for the purpose of throwing over Dr. Michaelis in favour of Herr Kuehman since Saturday's scene in the Reichstag. However, it is now suggested that Herr Helfferich should be sacrificed to save Dr. Michaelis.—("C. and M. Gazette")

Spain

Portuguese President Visits King of Spain.

LONDON, October 10.
MADRID.—The Portuguese President accompanied by the Premier and Minister for Foreign Affairs arrived at San Sebastian to-day, where he was met by King Alfonso with the Spanish Minister for Foreign Affairs. King Alfonso and the President had a long interview.

Portuguese President Goes to France.

SAN SEBASTIAN.—The Portuguese President has gone to France.

Italy

Pro-Germanism in Italy.

Incendiarists Convicted.

LONDON, October 10.
ROME.—A Courtmartial has concluded on the six men charged with causing incendiary fires in Geneva and the explosion of a munition factory in 1916 and with having relations with the enemy. Three have been sentenced to be shot, two to penal servitude for life, and one to twenty years solitary confinement.

Egypt

Sultan of Egypt Dies.

LONDON, October 10.
The death of the Sultan of Egypt is announced. London papers state that Prince Ahmedfuad will succeed him.

TELEGRAMS.

China

Floods in China.

Streams Become Big Rivers.
Peking Railway Breached in 600 Places.

LONDON, October 10.

SHANGHAI.—Floods have converted a stream into Rivers two miles wide and forty feet deep. The Peking-Dankow Railway has been breached in six hundred places. Floods have broken down banks of the Grand Canal and flooded Tientsin concessions and burst banks of the Yellow River. They extend three hundred miles from south western borders of Shantung towards Tientsin and are bounded by Peking-Kaifeng and Tientsin Tsingtau Railways. Water will take months to drain off and there is a probability of Tientsin flooding annually in consequence of the flow of water which has been established.

British Front

The Opening of the Attack.

Extent and Location of Allies' Gains.

LONDON, October 10.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Continuous heavy rain yesterday afternoon and evening made the ground sodden and very difficult for the passage of troops. Notwithstanding the stormy weather and waterlogged ground, we launched an attack in conjunction with the French with very successful results. The attack extended from the southeast of Broodseinde to Saint Jan's Deek, a mile north-eastward of Broodseinde. The Australians on the extreme right advanced over the crest of a ridge eastward and north-eastward of Broodseinde and secured their objectives. The third line Territorial Division, in the Right Centre, comprising the Manchester, the East Lancashire, and the Lancashire Fusilier Regiments advanced a mile northwards along the ridge towards Passchendaele capturing all their objectives under the most trying and most difficult circumstances with great determination and gallantry. A considerable advance was made in the centre between the main ridge and Poelcapelle which includes the capture of many fortified farms and concreted redoubts. We completed in the left centre the capture of Poelcapelle. The English, Welsh, Irish, and the Guards on the extreme left of the British attack have taken all their objectives and gained the outskirts of the Forest of Houthoult two miles north-west of Poelcapelle. The French on our left flank crossed the Poonbeck, which was in flood and also gained the outskirts of the Forest of Houthoult capturing all their objectives, including several hamlets and many fortified localities. Upwards of a thousand prisoners have already been counted. Much aerial reconnaissance and some artillery work were carried out. On Monday, two enemy machines were driven down and ground targets machine-gunned. Two of our aeroplanes are missing.

Attack Along the Flanders Ridges.

Enemy Pushed Back 2-3 of a Mile.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters wires:—At dawn the British and Australians again attacked along the Flanders Ridges and pushed the enemy back to a depth in some places of two-thirds of a mile.

The battle extended more to the northward than in the three previous operations since September 20th, the French taking up the fight on the left.

The weather was about as bad as possible yesterday evening. A gale was blowing and it was raining in torrents, but the clouds broke at midnight and the stars shone in the small hours quite clearly enabling the troops to be brought into starting positions under more favourable conditions.

The ground was very bad and going extremely difficult. It is hardly likely that the Germans anticipated that we should endeavour to advance in such conditions. Our troops found the Huns holding the front much more heavily than in any previous battle of this series. This suggests a return to the earlier defensive tactics of depending upon man-power rather than concrete. Rifle fire was not so heavy as usual, doubtless because the weapons were largely clogged with mud. Bayonet and bomb were the principal weapons in close fighting. The walking wounded returning are bleached and caked to the eyes with wet and mud. Nevertheless they are wonderfully cheerful. The early reports though necessarily scrappy and brief are very satisfactory.

Advance Slow But General.

The advance though slow, owing to the badness of the ground and the poorness of the light, seems to have been general. Here and there points of strong resistance were encountered.

Daisy Wood was found full of German machine-guns. These were dealt with by tactics which are believed to have been quite successful. Stiff fighting occurred near Reutel, but apparently it has gone in our favour. There was a hot struggle in and about Poelderhoek Chateau, which was strongly defended by machine-guns. The news is not definite, but it is believed that the situation here has been cleared up. Another centre of strong resistance is the Brewery in the eastern outskirts of Poelcapelle.

Aviators Doing Splendidly.

Prisoners are coming in freely and hundreds have already been caged. Our flying men are doing splendidly, chasing enemy aeroplanes whenever seen. A seven this morning one of our formations over the German lines hotly engaged six Hun machines at a height of ten thousand feet.

At the moment of closing this despatch, I hear that the Germans are counter-attacking heavily astride the Ypres-Roulers Railway, but our people seem to be quite content with the situation here. The German retaliatory barrage has been ragged and not very strong as a whole, although certain groups of guns have been shooting fiercely at local spots.

It is already pretty clear that this will be another fine day for our arms and those of our allies who are understood to be progressing magnificently and sending back hundreds of prisoners.

Germans Surprised.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters wiring this afternoon says:—To-day's splendid victory is an amazing narrative of endurance and dugged achievement. Men had to fight their way floundering and struggling across over twelve hundred yards of ground which was a waste of shellholes often so close that there was no foothold between them, brimful of water with ooze knee-deep underneath, the whole incessantly swept by high explosive shells, shrapnel, and machine-gun fire. Yet they gained practically the whole of the day's objectives, the exceptions being so trifling that clearing up will be only a matter of time.

The Germans were surprised, deeming an attack in such weather over such terrain impossible. Moreover, ten divisions, which had to bear the brunt of the attack had taken over the line only at three in the morning. They were unfamiliar with their surroundings and dog-tired with their long march.

Demoralising the Germans.

LONDON, October 10.

Reuter's correspondent at headquarters in his message this afternoon says that the prisoners include men of the 195th Division, which has arrived from the Russian Front. This is the third Division from the East which has been knocked out in five days.

At two in the afternoon Adler Farm and Poelcapelle Brewery were taken. Both had given trouble. Wire and water are causing delay at a spot called Waterfields, but the latest news is that our men are overcoming the difficulties. Our troops have dug in all round Poelcapelle Chateau and it is only a question of how long the Boche machine gunners can hold out. Our casualties are reported to have been light. The prisoners, who will doubtless run into four figures, admit that these repeated hammer-blows are demoralising and disorganising the German army. The brunt of the fighting has been born by the home battalions. It has been a truly great day and the plains of Belgium lie more at our feet than at any time since the dark days of 1914.

German Announcement.

A wireless German official message says:—The English this morning attacked astride the Standen-Bosingshe railway and northward of the Ypres-Menin road. Fighting is in progress.

Germans Withdraw Guns.

LONDON, October 10.

Reuter's special correspondent on the French front in Flanders wires that the French are within a thousand yards of Houthoult Forest from which the Germans are withdrawing their heaviest guns.

Enemy Puzzled.

LAHORE, October 10.

LONDON, October 9th:—An order captured at the front dwells on the enemy's uncertainty as to British dispositions and urges continuous night patrolling. It offers rewards of money, leave, and front crosses for every prisoner captured!—("G. and M. Gazette," special cable)

Fresh Battle in Flanders.

German Version.

LONDON, October 10.

A German wireless communique says:—Fresh battle in Flanders has developed and continues between Draibank and Gheluvelt. Gain in territory in spite of repeated assaults is limited to a stretch between Draibank and Poelcapelle.

Attacks Repulsed.

LONDON, October 10.

This afternoon's communique from General Haig says:—We repulsed several counter-attacks last evening in the neighbourhood of Ypres-Staden Railway. Enemy forced back our advanced troops a short distance on a front of two thousand yards southwards of the Railway. We repulsed counter-attacks with loss northeastward of Broodseinde and carried out raids southward of scarpe. Heavy rain has fallen.

French Front

Papegoed Farm Captured.

LONDON, October 10.

This afternoon's French communique says:—In Belgium extending our advance east of Draibank we captured Papegoed Farm, taking forty prisoners. German artillery has been particularly active in the region of Laffaux north of Aisne.

Attack Develops Brilliantly.

Village Captured; Air Service Active.

LONDON, October 10.

Last night's French communique said:—Our attack launched this morning developed brilliantly. The corps after crossing the marshy brook, Poonbeck, carried with admirable dash, on a front of 2,500 metres, the enemy's defences despite the difficulties of the ground and bad weather. We captured the villages of Saint Jean Mangela and Veldhoek and numerous farms organised as blockhouses. The advance which has an average depth of two kilometres, brought us to the southern fringe of Houthoult Wood. Our Air Service, despite the gale, co-operated actively in the attack machine-gunning from a low altitude the enemy infantry and maintaining touch with other arms. The number of prisoners hitherto counted is 300, of which twelve are officers. There has been artillery activity on the Aisne front.

Germans Alarmed.

Their Principal Artillery Centre Threatened.

LONDON, October 10.

Reuter's special correspondent with the French in Flanders says that the French under General Anthoine attacked at five in the morning in the direction of Mangelaere and the Forest of Houthoult. Crossing the marshy Steinbeck they ploughed their way determinedly through a rain-sodden morass, driving out the Germans as they advanced. They reached the first line of their objectives in a little over two hours and by eight had taken Gambetta Farm, much of Mangelaere and on the extreme left the village of Draibank. Three hundred prisoners, two guns, and four machine-guns were captured in the first hours of the attack. By eleven o'clock, Mangelaere had been captured and passed, and the French are now within a thousand yards of Houthoult Forest both on the right where they are advancing in touch with the British and on the left where they are advancing along the Carverbeck.

The position of the Germans in the Forest must already be most uncomfortable. The Forest lies low and, after three days' downpour, the dugouts must be flooded.

The British, from the positions they already held last night, overlook the rear of the Forest roads from the east and the French are closing in on the west with an enormous number of guns which are in position to bear on it. This vast tangle of trees, wires, and dug-outs is two-and-three-quarter of miles from north to south, and three-and-a-half miles from east to west and is the principal German artillery centre on this front.

Already the Boches are alarmed enough to withdraw a portion of their artillery especially the heavy guns. However, there are still enough batteries in the Forest to make it a very serious obstacle and the enemy will doubtless offer a formidable resistance before abandoning a position of such importance on which he has spent much labour. To-day's special results were obtained in the face of the most disheartening conditions. Preparations for attack were made in three days' of atrocious weather and the country was swimming with water. The discomfort of those who had to spend the night before the attack, crouching in flooded shell-holes, soaked to the skin in a bitter wind, is indescribable.

It is hard to imagine a more desolated landscape. Fortunately, the German artillery in action was less than might have been expected and obviously ill-guided. This morning, French aeroplanes did good work, but in the afternoon persistent rain made observation impossible.

General Anthoine exploited the peculiarities of the ground to the utmost. It is notable that the new German system of "eckelonnement" in depth again failed.

Italian Front

Enemy Driven Back.

LONDON, October 10.

The Italian official communique says:—We repulsed repeated enemy attacks on Monday attempting to gain ground and Castagnavizza on the Carso. Furious fighting ensued and we maintained all our positions. We drove back with heavy losses enemy attacks yesterday evening between Vippacco and Castagnavizza.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 10.

H. E. the Viceroy has received the following telegram, dated the 9th instant, from the Secretary of State for India:—

Very bad weather has prevailed on the British front with strong winds and heavy rain. The British have maintained all their recent gains and the enemy have not attempted and repeated strong counter-attacks as on previous occasions. The attack against Polygon Wood was beaten off by British fire. Flying has been very difficult but in the intervals of storm British aircraft have aided artillery and bombed military objects. The artillery on both sides had been active.

The number of prisoners captured in the recent attack was 446.

The Germans attempted attacks on small French posts on Aisne ridge but were repulsed.

Artillery activity in the Verdun region has been violent.

The Italians repulsed repeated Austrian attacks in the region of Mount San Gabrielle and have improved their position on the Carso.

The Italians made a brilliant successful air raid on Cattaro which the Austrians have transformed into an important base for destroyers and submarines. Four tons of bombs were dropped on the harbour and defensive works damaging warships and causing terrific explosions.

The situation on the Russian front and in Rumania remains unchanged. The enemy has made no further advance and the Rumanian detachments have captured a height north west of the town of Sereth.

The British continue to advance in East Africa and Indian Cavalry have captured large quantities of supplies. The Belgians are engaged with enemy close to Mahenge while British forces from west and south are within 25 and 52 miles distance of it.

The American Minister of war announces 20,000 aeroplanes are actually under construction. They are of all types from light training machines to powerful bombing and battleplanes.

Railway Conference at Delhi.

DELHI, October 10.

It has been decided to hold a meeting of the Railway Conference at Delhi from the 7th to 12th January 1918. Sir Robert Highet, Agent, East Indian Railway will preside.

TELEGRAMS.

Calcutta

A Five Chambered Revolver.

Found in the Bundle of an Innocent Man.

CALCUTTA, October 10. The C. I. D. a few days ago arrested on Harrison Road a Mahomedan named Shaik Bahiruddin with a small bundle in his possession which on being opened was found to contain a five chambered revolver. The accused apparently was surprised to see the weapon and informed the Police that he had met a co-religionist who handed him the bundle telling him that it contained a "Koran." He promised to be back within a few minutes but failed to return. The matter was enquired into and the accused's story was found to be true. He was accordingly discharged by the Deputy Commissioner. The Police believe that the revolver was foisted on him by one Elahi Bux who bore him a grudge. It is understood that the informer in the case will be brought to book.

Water Polo Competition in Calcutta.

CALCUTTA, October 10. In connection with the Water Polo Competition promoted by the Calcutta Sports and Swimming Club, two games were played this evening at College Square. The Banaras Centre Hindu College were beaten by College Square by three goals to love. The Calcutta Swimming Club were badly beaten by Abbeystolah by 7 goals to 'nil'. In justice to the European Club it must be admitted that they played with only five men, two of their players failing to turn up.

Bombay

Mrs. Besant in Bombay.

BOMBAY, October 10. Mrs. Besant, accompanied by Messrs. Arundale and Wadia arrived this afternoon by the Calcutta mail. A public reception was organized in their honour by the local branches of the Home Rule League. A vast crowd had assembled on the railway platform who greeted the visitors with shouts of "Bande Mataram." They were received by the Vice-President and members of the Committee of the Home Rule League, who had gathered in front of Mrs. Besant's carriage under the banner of Home Rule. After mutual greetings were exchanged, a procession of motor cars was formed and the party drove through the principal Indian streets where they were cheered by the assembled crowds to China Bang.

Mrs. Besant's Arrival.

In celebration of Mrs. Besant's release and her arrival in Bombay to-day, Miss Hamabai Petit has forwarded to the Home Rule League Rs. 1,000 to be used in the Home Rule cause as Mrs. Besant decides.

In view of Mrs. Besant's arrival this afternoon, the piece goods markets, jewellery bazar, Colaba cotton market, and Mandvigram market, and several other bazars remain closed to-day.

Reform Propaganda Works in Bombay.

BOMBAY, October 10. The work of explaining to the people the Congress Muslim League reform scheme is now carried on in 17 centres by the Gujarat Sabha in five districts. The Sabhas are sending out deputations to remote villages where public meetings are held and resolutions passed that the reforms proposed in the Congress-League scheme are absolutely necessary in the interest of India and the Empire and that without such reforms India will not witness an era of true contentment.

A Grievance.

A deputation of the Mahajans of the Wadhwan State, numbering seventy-five, has gone to Rajkot to wait upon Mr. Macdonochie Agent to the Governor at Kathiawar, to represent their grievances. The Hindu Mahajans of Wadhwan have closed their shops for about a fortnight as a protest against the alleged interference by the authorities in their religious celebrations.

Mr. Horniman Resigns Editorship of "Bombay Chronicle".

BOMBAY, October 11. In an editorial of the "Bombay Chronicle" this morning Mr. B. G. Horniman, who has been its editor for the past four and half years, since its start, announces, that from to-day he ceases to be responsible for the editorial conduct of the paper, and bids farewell to its readers. As reason for severance of his connection with the paper Mr. Horniman states that consistently with his self-respect he could not continue the editorship when there was mutual want of confidence between himself and the proprietors of the paper as represented by the majority of the Directors. He adds that the reverence of his relation with the reading public of Bombay and the country at large will not be of long duration.

Behar

A Village Looted.

By a Predatory Band.

BANKIPORE, October 10. A small village Imamganj on the border of Patna and Gaya districts had been looted by a predatory band said to be from the latter district.

Punjab

Mr. Wood's Lecture on "Education for Citizenship."

LAHORE, October 11. Mr. Earnest Wood, Honorary Secretary, the Theosophical Education Trust, delivered his second address,

"on education for citizenship," this evening in the Bradlaugh Hall. There was a very large gathering and Mr. Wood at the outset compared the educational system of Germany and England and said Russia and Germany had used their system for national purposes and means for forming a powerful nation and the people there were taught to follow the State machine and to suppress their individuality, while English youth on the other hand were taught the value of individuality and they were imbued with intense patriotic thoughts, and avoided the danger of the German system. The trend of the modern world he said was how people might have definite training in schools and colleges for civic life. Training for citizenship was necessary within schools. The present day students were so overloaded with studies that they had no time to give to anything else. A cry is arising in Europe that since the boys could not have civic knowledge at home they should be given a training in civics in schools. Japan had recognized this necessity at an early stage. They provided among other subjects, courses in Engineering, Architecture, Shipping, Commerce and industry, and produced students who could go out of their schools and colleges with up-to-date knowledge and serve the nation. Referring to Indians Mr. Wood said they should also

Change with the Times.

Needs for the present time were training, in shipping, Architecture, civic engineering, commerce and industry, and the national life is making a demand in that direction. He then pointed out that for 20 years past France had civics in its teaching, Switzerland and other European nations also adopted the same method. Mr. Wood then said that young students should study the deeds of their heroes. History for Indian boys should be written from a national standpoint. Examples of

Great and Noble Men

of the past should inspire young men to be worthy of their nation. Modern histories of India did not contain the real facts and materials, and dealt with such events as Black Hole and the treachery of Sivaji which had no truth and validity. They should begin to learn the functions of Municipality and votes. Preliminary civic education was essentially necessary and should be given in schools. They should learn the relation of individual to state, and should have freedom of thought and speech which their ancestors had. They must have a strong body and mind and should look to the physique of the nation. Religious education was essentially necessary which should inspire them with noble and lofty ideals. If the nation wanted to take up education for citizenship, they could not ignore physique and religion. In conclusion Mr. Wood said that the national educational trust wanted young men to be worthy citizens of their country and would try to awaken in them their value and position with the rest of humanity. Mr. and Mrs. Wood are leaving Lahore to-night for Delhi.

United Provinces

Home Rule League in Lucknow.

A Mass Meeting

LUCKNOW, October 10. A mass meeting under the auspices of the Home Rule League was held in Saadatganj with Rai Bahadur Dr. M. N. Ohdekar in the Chair. Nearly 2,000 people were present. The President in the course of his speech surveyed the situation and explained the object of the meeting to the audience. He refuted the vapourings of the Anglo-Indian Press. He referred to Mahomed Ali's election by the Congress League Committee as a member of the deputation to wait on Mr. Montagu, his unanimous election as President of the Muslim League, and urged for his early release.

Mr. Bhattacharjee, Barrister-at-Law and Mr. W. Brinj Nath Sharya, M. A. L. L. B., addressed the audience on Home Rule.

Mr. Ramchandra, Advocate, moved, Mukat Behari Lal seconded, Yusuf Husain, Barrister-at-Law supported the resolution deprecating the Anglo-Indian attitude. Mr. Mahesh Prasad moved Mr. Krishnaswamikal seconded a resolution urging the immediate release of Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali and general amnesty for political prisoners. Mr. Ranga Iyer, Editor of the "Advocate" speaking on the resolutions to the Viceroy and the Secretary of State said that the public expected them to listen and redress the grievances and release the interned Moslem leaders for the creation of an atmosphere of good will for a dispassionate discussion of political reforms.

After the meeting dissolved the Peoples Association met immediately Dr. Ohdekar presiding. Delegates were elected for the forthcoming United Provinces Conference. After a vote of thanks the meeting dispersed.

Sind

Home Rule and Moslems of Sind.

KARACHI, October 10. A meeting of the Sind Mahomedan Association at Sukkur on Sunday passed a resolution that the Mahomedans of Sind were not prepared for Home Rule but if it was granted the Government should give them separate representation on the basis of population. This was a compromise resolution. There was a dispute over the paragraph proposed by Khan Bahadur Pirbux, retiring president, to be inserted in the address to Mr. Montagu expressing the Sind Mahomedans' opposition to Home Rule in much stronger terms. Some Karachi and Hyderabad Mahomedans led by the Hon'ble Mr. G. M. Bhurgri objected to the paragraph and for two or three weeks have been agitating and trying to get the general meeting of the Association transferred to Hyderabad.

Sind Students Protest Against

the New European Principal.

The students at the Sind College went on strike this morning as a protest against the appointment of the new European Principal Mr. Miller in spite of the strong movement in Karachi for the retention as Principal of Professor Shahani who has been acting as Principal since the death of Mr. Farrel. Mr. Miller assumed office this morning. The strike was only partial more than a quarter of the students returning to the College where the terminal examination was being held in spite of pickets placed by strikers at the gates.

South India

Money Gift to Great

Britain from Ceylon.

COLOMBO, October 10. The Ceylon premium bond of fifteen million rupees issued as gift to Great Britain had been closed, two million seven hundred fifteen thousand rupees being subscribed.

Sandal and Spike Disease.

A Conference of Forest Officers.

BANGALORE, October 11. Last week a conference was held of the forest and agricultural officers in Mysore to consider the questions connected with sandal wood spike disease. Dr. Leslie Coleman Director of Agriculture in Mysore presided and those present included Mr. R. S. Hole, Forest Botanist, Dehra Dun, Mr. P. M. Lushington and Mr. C. D. McCarthy of Madras Forest Service and Mr. T. N. Hearsey, special spike investigation officer Madras Forest Department. In his opening remarks Dr. Coleman remarked that the Conference had been called together with the object of bringing about greater degree of co-ordination in the work which is being done on sandal more especially to spike disease. Large amount of information with regard to sandal in its healthy as well as in its diseased condition had been gathered by the forest officers who had worked in sandal areas, but much of this had never been published and so was not available to investigators of disease. Taking into consideration the seriousness of the disease (the present losses have been estimated at six lakhs a year) and the increasing value of sandal, he thought that no information in any way connected with the growth of the tree or appearance and spread of the disease could be looked upon as unimportant. Various papers were read and discussed at the conference which also passed resolutions urging the undertaking of investigations in various directions with regard to spike disease.

H. H. the Lieutenant Governor of the Punjab left Simla to-day and the Naval Commander-in-Chief arrived here.

రాజమండ్రి రైసుమిల్లులు.

రాజమండ్రి రైసుమిల్లులు గూర్చి 28 - 8 - 17 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రకటించబడినది. 28 - 8 - 17 తేదీని పురపాలక సంఘమువారు సమావేశమై బియ్యపు మరలనుండి బియ్యము చేయుటవలన ప్రజాలోగ్యమునకు భంగము కాదనియు, గృహములను భక్తి ఈమిల్లులను ఏమియును తులనము చేయుట అవసరమనియు తీర్మానించుకొనిరి, జి. లెక్కాస్వామి, బాస్కరయ్య, సి, వెంకటచలం, ఆర్. డబ్బు చెప్పరు, ఎస్. అప్పలస్వామి ఎం. వెంకటరత్నం గారును తదితరులను అట్లు ఊహించుకొనుచు అసాలోగ్య కరమని చెప్పినను పురపాలక సంఘము వారు వానిని ఊహించుకొనుచు వల్ల ప్రమాదము లేదని వానికొక కులై సెన్సు నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి. 8 మంది రై సెన్సునీసు వలెననియు 7 మంది రై సెన్సు నీయగూడదనియు వోట్లనిచ్చిరి. జిల్లా ముఖ్య డాక్టరును డాక్టరు చెప్పరు గారును రాజమండ్రి కలు కలెక్టరుగారును తమ అనుమతిని తెలిపిరి. ఇప్పటికే నాగుల చెరువు, మరంపూడికోట్ల మున్నగు స్థలములందు అనేకములగు రైసుమిల్లులు పెట్టబడినవి. అక్కడ జనులు విశేషమునుండి వానము చేయుచుగనుక అక్కడ ఉంచుట చాల అనుకూలముగా నుండును. అక్కడ చొక్కా భారీస్థలము కూడ దొరకును. అట్టిస్థలములలో బియ్యపుమరలను పెట్టక మార్చిట్టుదగ్గర కాలేజీదగ్గర, ఆనుపల్లిదగ్గర పెట్టినయెడల, ప్రజల ఆలోగ్యమునకును, సాఖ్యమునకును భంగముగలుగును. ఇదిగాక ఈమరలెక్కువగుచున్నకొలది భాగ్యముదంచుకొని వచ్చిన కూలీలవలన జీవించువారికి జీవము కష్టమగుచున్నది. పీరిలోనిరాధారులకు శ్రీరే ఎక్కువమందియున్నారు. మరలవలన తయారుచేయుబడినబియ్యము ఆలోగ్య కరముగాదు. ఇటువంటి బియ్యమును భుజించుచున్నందుననే యీ యూరిజనులకు ఒడలువాపు, నంజు, కలరా, టైఫాయిడ్ జ్వరము అజీర్ణము ఇత్యాది లోగములు గలుగుచున్నవి. ఇట్టి సందర్భమున ఇన్ని చిక్కులున్నప్పుడు క్రొత్త బియ్యపుమరలను పెట్టుటకు పురపాలక సంఘమువారు ప్రోత్సహించుకూడదు. ప్రజల గడదెడలులేని స్థలములలో ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగముగా కాలేజీని పెట్టుట తీర్మానించేసిరి. దాని సమీపమున 1912, 1915 సం.లలో బియ్యపు మరలను పెట్టినప్పుడు ప్రజలు ఆసక్తితో దెలుపుచు విజృంభణ చేసికొనిరి. కాని, ప్రయోజనము లేకపోయినది. సివిలు సర్జను ను విచారిం చి రై సెన్సు నిచ్చుటకు గడంగవలెను. పురపాలక సంఘమువారి తీర్మానములో ఆలోగ్యనివారమునకు సంబంధించిన ఆక్షేపణ విషయమై ఏమాత్రమును చెప్పబడలేదు. ఆనుపల్లి విషయమునను, ప్రయోగముగా కాలేజీ విషయమునకు ప్రజాలోగ్య విషయమునను ప్రభుత్వోద్యోగు లేమిచేయుదురో చూడవలసియున్నది. జిల్లా కలెక్టరుగారి బిల్లిట్టుగారి కీ పుర విషయము బాగుగా తెలియును. వారు ప్రజా సేవావరతంత్రులు. పురపాలక సంఘమువారి తీర్మానము చే ప్రభుత్వమువారు ఖాయముచేయుచు పురమండలము దగ్గర రెండు బియ్యపు మరలను ఇప్పటి పురపాలక సంఘాభ్యుత్థుల యింటిదగ్గర ఒక మరలను ఉంచుటకు పురపాలక సంఘమువారి యొప్పుకొందురేమో కనుగొనవలెను. ఆలోగ్యభావనా జిల్లాప్రాయమును గూడ తీసికొనవలెను. ఇంతలో ఈ స్థలమున ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి తనికీచేసిన అభిప్రాయమును గూడ నియతలేని ప్రార్థింపవలెను. — పురవాసి

పరోపామహాసంగ్రహము

ఈజిప్టు సుల్తాను గారి మరణము.

మిత్రమండలి వారి కిగొప్ప విజయము

జాంబాయి క్రానికలు పత్రికాసంపాదకుడు బి. జి. హార్నిచునుగారు రాశీనామా నిచ్చుట.

(రైటరు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లండు

సైనికశిక్షకుడు సర్. ఎ. హంటరుగారు

మాతనపదవి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— సర్ ఆర్చిబాల్డు హంటరుగారు యుద్ధకార్యాలయమున మొక ముఖ్యముగ స్థానము నాక్రమించుచున్నారు. వీరు ప్రస్తుతము ఆల్బరుహాలులో సైన్యము శిక్షకులుగ నున్నారు. నూతనోద్యోగము నాక్రమించునట్లు హంటరుగారు తమ సైన్యముల కిట్లు తీర్పువోసెప్పిరి:— ఆల్బరుహాలునకు బోయి క్రొత్త సైన్యములను తరిఫీయతు చేయవలసినదని కిచ్చెనట ప్రభువు 1914 సం. ఆగష్టు 22 వ తేదీని నా కాజ్ఞయిడి యుండెను. ఆగష్టు 23 వ తేదీనుండియు సైన్య శిక్షణము ప్రారంభించిరి. నాకు సహాయమొనరించిన సైనికోద్యోగులు మున్నగు వారలకు కృతజ్ఞుడను. ఆల్బరుహాలులో వేలకొలది సైనికులు తయారైరి. ఈ సైన్యము లన్నియు వినయ విధేయతలు కలిగి క్రమమగు నడవడి కలిగియుండెను. కాని యీ సైన్యములతోడ గలనీ యుద్ధభూమిని శత్రువులతోడ పోరాడుభాగ్యము నా కిలరడకపోయె నను చింత మాత్రము యావత్తము నన్నానరించి యుండును.

విమానానాటిముట్టములు.

ఆనందజనము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— యుద్ధకార్యాలయమునకు పనులయందు విమానముల చరింపనీయక, జర్మనీయుల పురముల వైకి వాటిసంపాదించుట జర్మనీయులకు సంతసమొనగును. కనుక ప్రతికారములు సుచరితములు కావని మార్చింగు పోస్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ప్రాసూ

స్టాండర్డులో మరయొక యుద్ధము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— జర్మనులెల్లు తెలియజేయుచున్నారు.— స్టాండర్డును మరయొకయుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. ద్రావిడ్యంతు ఫేబూవెల్లులవర్గ ప్రారంభయయి అదియొకను జరుగుచు నేయున్నది. మిత్రమండలి వారిన్ని ప్రతియుద్ధముల నొనరించిన ద్రావిడ్యంతు పోయిల్గావల్లల మధ్యమంతు కొలది ప్రదేశమును మేమాక్రమించుకొనగలిగితిమి.

క్రికెట్టులయిన ఎల్లకు ప్రభువుగారి కుమారుడు మా. ఎయిస్కాండరు బ్రూసుగారు తూర్పు ఆఫ్రికాలో నాకస్మిక్ముగ చంపివేయబడిరి.

పరాసువారి సాంఘికసభ.

బ్రాడ్వా, ఆక్టోబరు 10:— సాంఘికవాదులు నాలుగు దినములు సభగానించిరి. యుద్ధములు సాంతము గానించుటకు సహాయమొనరించుటకు, దొరతనమువారి యుద్ధప్రతిముల కాచుటకు తీర్మాన ముపసాదింపబడి ఆ నేకులచే నంగీకృతమయ్యెను.

పేపుగోడు ఫారమును బట్టుట

లండను ఆక్టోబరు 9:— బెల్జియములో మా సైన్యములు ద్రెయిబ్లాంకు తూర్పుభాగము వరకు సాగినవి. పేపుగోడు ఫారమును, దానితోడ 40 వేల సైనికులను మేము పట్టుకొంటిమి. ఎయిసునది వత్తరభాగమున లాఫేప్రదేశమున మాత్రము జర్మనుల ఫిరంగిదళములు విజృంభించెనని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

ప్యారిసు, ఆక్టోబరు 9:— టర్కీకుసరి పట్టుకొనబడి కారాగారమునం దుండ బడెను.

స్టాండర్డు పర్వతపంక్తులయందు ముట్టడి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ప్రధాన స్థానముల నుండి రైటరు విశేషకు డిట్లు తంతివార్త నంపుచున్నాడు:— ప్రాతః కాలమున ఆంగ్లేయులును ఆస్ట్రేలియనులు కలసి మరల స్టాండర్డు పర్వత పంక్తులయందు వైరినేల తలపడి వానిని క్షిమొనరూము వెనుకకు గొట్టిరి.

ఇదివరలోని మాకు యుద్ధములకంటె నేటి యుద్ధము ఉత్తరమునకు విశేషముగ వ్యాపించెను. ఎడమభాగమున పరాసు సైన్యములు శత్రువులతో పోరాడెను.

నిన్నటి సాయంకాలమున వాతావరణశీతి ప్రతికూలముగ నేయుండెను. వెనుకలి విషయ కుంభవృత్తి గురియు చుండెను. కాని యుద్ధవాత్రమున నుబ్బురదీపాయి, చుక్కలు ప్రకాశింప వొడగెను. సైన్యములు బయలుదేరుటకు నన్నాచుముల కొనరింప నవకాశ మొదవెను. సైన్య గమనమునకు నేల ప్రతికూలముగ నుండెను. మా సైనికులు జర్మనీయులను దాకునరికి వారు యుద్ధ సన్నద్ధులై యుండుటను గాంచిరి. ప్రభువంక్తి కందకములయందు జర్మను సైన్యములు విస్తారముగ నుండెను. ఈ తీరున నిట్టి యుద్ధము లలో నిదివర కెన్నడును జర్మనీయులు తమ ప్రభువంక్తి కందకములను బలపరచియుండుట గానము. ఈమాతనమాగ్ధము నుండి జర్మనీయులు తమ వెనుకటి రక్షణ విధానములను నేకు మరల యవలంబించుచు నున్నట్లు స్ఫురించును. వర్ష కారణమున తుపాకులయందు మన్నచొచ్చుకొని యున్నందువలన, తుపాకుల యధావధి విశేషముగ గానరాలేదు. భాంబులు వివరకొనదు, అతిసమాపమున నుండి సన్నీలతో బొడుచుకొనదు నిరుతెగల వారును బోరాడిరి. యుద్ధమును గూర్చి ప్రభువంక్తి తెలియచ్చిన సమాచారము ఆసంప్రదముగ నుండినను, సంక్లిష్టికముగ నున్నది.

వర్షము గురియుటచేతను, వెలుతురు విస్తారముగ లేక పోవుటచేతను మా సైన్యములు చాలమారము ముందుకు సాగుటలేదు. అన్నటచ్చట జర్మనీయులు ముమ్ములను తీవ్రముగ నెదురించిరి. ద్రెయిబ్లాంకు జర్మనీయులు ముగ్ధిరంగులతోడ నిండియుండెను. ఈ ఫిరంగులను మన సైన్యములు వశపరచుకొనినవి. ర్యూటలుయొక్క పోరాటము తీవ్రముగ నుండెనుగాని మా సైన్యముల విజయమునందెను. పోల్డరుహతు ఛాట్లొయెద్ద సంగ్రామము భీకరముగ నుండెను. యుద్ధవ్యవస్థ యేతీరున నున్నదియు స్పష్టముగ తెలియరాలేదు.

వైమానికులు

వైరి సైనికులు స్వచ్ఛందమున మాకు లాంగిపోవుచున్నారు వీరిలో ననేకు లిదివరలో చెరసాలయం దుంపబడిరి. శత్రువిమానములు గోచరించిన తోడనే మా విమానములు వాని నెదుర్చుచున్నవి. నేటియందుమున 2 వేల యదుగుల యెత్తున మా విమానములు 6 శత్రువిమానముల నెదురించెను.

ఈవెను రూలర్స్ యిసుపదారియొక్క జర్మనీయులు తీవ్రముగ ప్రతిముట్టడి యొనర్చుచుండిన ట్టిప్పడె తెలియవచ్చెనుగాని యీ ప్రతిముట్టడిలన మా సైన్యములయందెట్టి యాత్రమున కలగలేదు. ఈ యుద్ధమున మనకును మన మిత్రులకును గూడ కీర్తి ఘటిల్లుచున్నది. మిత్రమండలి సైన్యములన్నియు పురోగమము గలిగి నేలకొలది శత్రు సైనికులను కైదీల నొనర్చుచున్నవి.

జర్మనుల ప్రవృత్తినము

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ఆంగ్లేయులు నేటియందుమున స్టాండెరు నీసింగె యిసుపదారి కడ్డముగను, ఈవెను మెనిను గోర్డును కుత్తిరభాగమున ముట్టడించిరి. సమరము వృద్ధిబొందుచున్నదని జర్మను అధికారికృతి నుచు వాయువార్త తెలియజేయుచున్నది.

అవస్కందన ప్రారంభము.

మిత్రమండలివారి లాభపరిమితి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ఫీల్డుమార్షల్ హాయిగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటివర్షమువలన నేలయంతయు సైన్యగమనముగ కవశోభమున నుండెను. తుపానుబెట్టి వానగురియుచుండినను మేమును పరాసు సైనికులును ఏకమై శత్రువుల నెదిరించి విజయమునిదిమి. బ్రూడిసీండున కాగ్నీయభాగము మొదలుకొని సెంటుజాన్సు డీవరకును ముట్టడి జరిగినది. కుడిభాగపు చివరనుండిన ఆస్ట్రేలియను సైనికులు పత్తెత పంక్తి నొకదాని దాటి తాము పట్టదలచిన స్థానములను నిగ్ధినిబట్టిరి. మేంచెట్టు, ఈట్టులాంకమైరు, లాంకమైరు పూజలిమరుపటాలములుగల మధ్యభాగమునగూడ విజయము కలిగినది. ఈ సైనికులు సానెను మెనుడేలు వైపున నుండు పర్వత పంక్తిని దాటుకొనిపోయి విశేషముగ శ్రమతోడ తుట్టుకుడకు తమ గమ్యస్థానములను బట్టుకొనిరి. ప్రధాన పర్వతపంక్తి పోల్గాపిలులకు మధ్యభాగమున సైన్యములు, విశేషముగ పురోగమము కలిగియుండెను. బలపరపబడిన శత్రుస్థానముల నేకముల నీ మధ్యభాగపు సైనికులు వశపరచుకొనిరి. ఎడమతట్టున పోల్గాపిలు మాచేజిక్కినది. ఎడమభాగపు కుడియందు ఆంగ్లేయులు, బిగ్గాంకుదేశీయులు, నేల్సుదేశీయులనుగ సైనికులుండిరి. యథాప్రకార మా సేనలుగూడ పట్టదలచిన స్థానములను, సాధించుకొనగలిగినవి. ఇంతియేగాక హూట్లొ అరణ్యపరిసరమునకు సైన్యములు దానినవి. ఎడమపార్శ్వమున నున్న పరాసు సైన్యములు పోలి పారుచుండిన ప్రాను బెక్కునదిని దాటుకొనిపోయి హూట్లొ అరణ్యమును సమీపించి, అనేక గ్రామములను, బలపరపబడిన స్థానములు పెక్కిటిని వశపరచుకొనినవి. ఇంతవరకు వెయ్యిటికి వెబడిన శత్రు సైనికులు కైదీ లొనర్చబడిరి. విమాన, ఫిరంగిదళ యుద్ధము గూడ జరిగెను. సోమవారమునాడు శత్రువిమానములు రెండుగులబుడెను. మా విమానములు రెండు గానవచ్చుటలేదు.

ఆకస్మికపు ముట్టడి.

లండను, ఆక్టోబరు 9:— ప్రధానస్థానములనుండి రైటరు విశేషకుడిట్లు తంతివార్త నంపెను:— నేటివిజయము ప్రకాశవంతము. సైనికులయొప్పుసంపద ప్రశంసనీయము. అన్నిగోళముచే పువమి యెల్లనుగోతులై, గోతులనిండ నీరునిడియుండెను. మోకాలిబంటి బుద్ధ నియమముండెను. డ్విప్రదేశమున 1200 గజములువరకు సాగిమిత్రుల సేనలు జర్మనీయుల దాకవలసియుండెను. కష్టముల కోర్చి యీ సైన్యములు తమ గమ్యస్థానముల నన్నిటిని బట్టినవి కొన్ని ప్రదేశములయందు మాత్రము జర్మనులొకను మిగిలియుండిరి. వారి నచిరకాలమున నె తరిమివేయవచ్చును.

వర్షము గురియుచు నేల యంతయు బురుదనీరు మున్నగువారితోడ, నిండి యుండుటచే మిత్రమండలి సైన్యములు ముట్టడింపనేర వని జర్మనీయులు తలచి యుండిరి. అందుచే మా ముట్టడి వారల కాకస్మికమయ్యెను. ఇంతియగాక 10 డివిజనుల జర్మను సేన ఉదయము 8 గొలలకు తమ కందకముల పొచ్చుకొనెను. తమ చుట్టుపట్ల నేమున్నదియు నీ సైన్యములకు తెలియపోవుటయేగాక, సైన్యములు కడు బడలియుండెను.

పరాసు సేనల సమరకార్యములు

గ్రామములను బట్టుట.

విమానముల సహకారము.

లండను, ఆక్టోబరు 10:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— నేటి యందుమున మే మారంభించిన ముట్టడి వృద్ధిచొందుచున్నది. మా సైన్యములు ప్రానుబెక్కు ప్రవాహమును దాటి 2500 మీటర్ల వైకాల్యము గల రంగమునందున్న శత్రురక్షణ స్థానములు మున్నగు వాటి నతి సాహసమున బట్టినవి. నేల నీటి మయమై గమనమునకు ప్రతికూలముగ నుండినను మా సైన్యము లీ యవరోధములను లెక్కచేయక, శ్రమను గమనించినవికావు. సెంటుజెన్ మేంగ్లారు, వాల్డకు మున్నగు గ్రామములును కొన్ని దామగ్ధములును మాయధీనమైనవి. మా సైన్యములు ముందుకుసాగి హూట్లొ అరణ్య దక్షిణపరిహద్దును చేరినవి. ప్రచందవాయువులు వీచుచుండినను విమానదళములు ముట్టడి కార్యములయందు పాల్గొనినవి. శత్రుల సైన్యములపై మా విమానదళములు ఫిరంగులను బ్రయోగించి, మా సైన్య యితరభాగముల కత్తెంత సహకారులుగ నుండెను. ఇంతవరకు 80 మంది వైరులు కైదీలైరి. వీరిలో 12 రు సైనికోద్యోగులు. ఎయిసురంగమున ఫిరంగిదళ యుద్ధములు జరిగినవి.

శత్రువు లల్లకల్లోలము జెందుట.

లండను, అక్టోబరు 8:— రణరంగమునందు పట్టుపడిన శత్రువు లాజ్ఞాపత్రమునందు బ్రిటిషువా లేమి చేయుచున్నదియు తెలియజేయుచు కాన రాత్రి సమయములందు బాగరూ కతతో పారా కాయుచుండవలెనని యున్నది. శత్రు సైనికు లలో సొకని బండికృతు జేసినవారికి ధనము, నెలవు, ఇతర పట్టీలు మొదలగునవి బహుమతిగా నీయబడునని యందుద హరింపబడినది.

జర్మనులు వెలుగందుట

లండను, అక్టోబరు 9:— స్టాండర్డుసుండు పరామితివారి తో గలసియున్న రైటుగారి ప్రత్యేక నిలేఖకుడు ఇట్లు వాయించుచున్నాడు:— గడియ మయిదు గంట లపుడు జనరలు ఆంధ్రోయినీగారు యాజమాన్యమున మాంగిలారీ, హూతాల్లు దిశను పరామితివారి జర్మనుల నెదిరించి. స్టేషను జెక్కు నదిని దాటి జర్మనుల నుముకొనుచు వారు ముందున కేగ సాగిరి. రెండు గంటల కాలముననే వారు మొట్టమొదట తాము పట్టుకొని నెంచిన ప్రదేశములు గల ప్రభువు పంక్తిని సమీపించిరి. 8 గంట లగునప్పటికి సుంగిలారికి దక్షిణము నను, ద్రాయిబాచు గ్రామమున కెడమ పార్శ్వమున చాల దూరమునందును ఉన్న రెంట్టా ఫారమును వారు పట్టుకొనిరి. మొదట రెండు మూడు గంటలలోనే వారు 300 ల వుండి టైలీలు, 2 శుపాతులను 4 మరఫిరంగులను బట్టుకొనిరి. పదు సొకండు గంట లగునప్పటికి మాంగిలారి పట్టుకొని ఇంకిను మీదికి బోయిరి. ఇప్పుడు పరామితివారు హూతుహూతాల్లు వనమునకు వేయిగజముల దూరమునందుమాత్రమే యున్నారు.

వైఖణమునందలి జర్మనుల స్థితి ఇదివఱకే చాల దుర్బలముగ నుండియుండగలదు. వనముమిక్కిలి పల్లపుప్రదేశమునందున్నది. మాడు దినములు వర్షము గట్టిగ కురిసిన నానవంతయు జలప్రవాహముయము కాగలదు. క్రిందటిరాత్రి సరికిపట్టు కొనిన స్థలాక్రమణము వలననే బ్రిటిషువారా వనమునందలి వెనుకభాగమును తూర్పుదిశనుండు బాటల జూచుచున్నారు. పశ్చిమమునండి శత్రువుల సంఖ్యాకములగు తుపాకులతోముట్ట డించుకొనుచు వచ్చుచున్నారు. పలువృక్షములతోడను, తీగలతోడను నిండియున్న ఈవనము దక్షిణమునండి యుత్తరము నకు 2½ మైళ్ళ వెడల్పును తూర్పునండి పశ్చిమమునకు 3½ మైళ్ళ బాడవును గలిగియుండి ఈ ప్రక్కనుండు జర్మను రంగమున కెల్ల ప్రధాన ఫీరంగి ప్రదేశముగ నున్నది.

బోకే లిప్పటి కప్పడే భయపడి తమ వెడ్డఫీరంగులను దిసికొని వెనుకకు మరలుచున్నారు. అయిన వనమునం దింక ఎనేక ఫీరంగి టంట్లున్నవి. ఇన్ని దినముల నుండియు దృఢవృత్త మము జేసికొనిన ఈ ప్రదేశము నొక్క మాత్రగ శత్రువులు విడువ సెల్లరు. కావున భయంకరమగు యుద్ధము జరుగు ఎనుట వాస్తవము. నేటి దినము విజయ ముండెన మను ధైర్య మించుకయు లేకున్నను ఫలితి మిట్లుండెను. ఈ యుద్ధము నొనరించుటకు మూడు దినములనుండియు ప్రబల ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవి. ఈ మూడు దినములందు ను వాయుభారమేమియు బాగుతలండ్డెను. దేశమంతయు జల మయముగ నుండెను. యుద్ధము రేపుజరుగు ననగా నేటిరాత్రి నుండియు ఫీరంగికన్నములలో నక్కి విశేషముగ తేడియుచు వంగియుండకలసిన వారి స్థితిగతులు వాయువులు వీచుచుండు తేటికెల్లండకలయు వర్ణనాతీతము.

ఇంతకంటెను దురదృష్టకరమగు వేరొక ప్రదేశమును వలనైన నూహించజాలము. అదృష్టవశమున జర్మనుల ఫీరంగి యుద్ధ మనుకొనినగానికంటెచాల తక్కువగనుండుట వలననా వారియూహలు కప్పమార్గమును బట్టి యుండుటచేతను అను కొనినంత యుద్ధవము వాటిల్లలేదు. నేటియుదయము పరా మితివారి విమానములు మండిపని సెనరించినవి. కాని మధ్యాహ్న సమయమున సంకెళ్ల పాతాటంకమున వారెమి చేయు జాలకుండెరి.

జనరలు ఎంథాయినిగారు సాధ్యము కొలదిని స్థలము యొక్క వింతలిగతుల నన్నిటిని గనిపెట్టిరి. జర్మనుల క్రొత్త యేర్పాటులు గూడ పరాభూతము లయ్యెనని ఇందుమూలమున గ్రహించెదగును.

జర్మనులు ఫిరంగులను దీసికొని పోవుచుండుట.

లండను, అక్టోబరు 9:— పరామితివారి హూతాల్లు అరణ్యమునకు వెయ్యి గజములదూరమున నున్నవి. కనుక జర్మనులు లీయరణ్యముననున్న తమ ఫిరంగులను దిసికొనిపోవు చుండెదని స్టాండర్డుసుండునందలి రైటుదనిలేఖకుడు తెలియ జేయుచున్నాడు.

గుమ్య

నూతనమంత్రివర్గము.

వెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 9:— నూతన మంత్రివర్గమున క్రిందివాగుడ గలరు. ఎం. నికిటిక్ గారు ఆంధ్రరంగిమంత్రి, మరియు తపాలాతంత్రీవార్తల మంత్రి; ఎం. అవిక్సీనియఫ్ గారు క్యరసాయమంత్రి; ఎం. గోవోజ్జేగారు కార్మిక మంత్రి; ఎం. బెర్నాట్జిగారు ఆర్థికమంత్రి.

జపాను రుమ్యాకు ఋణమునిచ్చుట.

న్యాయార్గు, అక్టోబరు 9:— జపానుదేశము రుమ్యాదేశమునకు 6 కోట్ల 65 లక్షల యన్నల ధనమును ఋణముగా నిచ్చెను.

దొరతన మువారు రైల్వేకట్టుదారులకునన్యులగుట.

వెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 10:— రెయిల్వేసమైక్యకట్టు దారులు కోరిన ప్రకారము వారి జీతముల నభివృద్ధి జేయటకు దొరతనమువా రియ్యకొనిరి. ఇందువలన సాలునకు 75 కోట్లరు టెలల ధనపథిక క్యయము గావలసి వచ్చును. ఇంకను దొర తనము రెయిల్వేవారి యాహారసామగ్రి సరఫరాగూర్చి ప్రత్యే కముగ తగిన శ్రద్ధనువహించుదు. ఆహారసావగ్రులు వచ్చిన వెంటనే రెయిల్వే వారికి వలయుసామగ్రిని తీసివైచిన పిమ్మటనే తక్కినవారికి మిగిలినవి పంచివెట్టి బడగలవు.

క్రొత్తమంత్రిలు ప్రధానశిబిరమున కరుగుట.

వెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 10:— నూతన మంత్రివర్గ నియామకమువలన కార్మిలాభుగారి నేరమును పరిశోధింపనియ మింపబడిన 5 గురుసభ్యుల సంఘ మనవసర మయ్యెను.

ప్రధానమంత్రి కెరెన్స్కీగారును, యద్ధమంత్రి లెఫ్ట్ విస్కీగారును, నావికామంత్రి నెడెస్కీగారును, ఎం. టెరె ష్చెంకొవ్గారును, మిత్రమండలివారి స్నేహితులతో మాట్లాడు నిమిత్తము ప్రధానశిబిరమున కరిగిరి. అంతర్జాతీయమిత్రమండలి సభకొఱకు ప్యారిసు నగరమునకు ప్రత్యేక సందేశ మంప బడును.

ఇటలీ

ఇటలీ; జర్మను పక్షపాతులు.

రోము, అక్టోబరు 9:— జినోవాలో ప్రేలుడువస్తువుల మూలమున అగ్నిభయము గలిగించినందులకును, 1916 క సంవత్సరములో మందుగుండు కర్మాలయమున కగ్నిముట్టించుటవలనను, శత్రువులతో సంబంధము గలిగియుండుట వలనను నేడ్లులగా పట్టుపడిన నావ్యవ ఇటాలియను దేశేంద్రోహు లును న్యాయస్థానమున విచారించబడిరి. ముగ్గురుగు తుపాకితో కాలపుటకును, 2 రకు యావద్విస్తాంతరవాసశిక్షయు, ఒకనికి 20 సంలకరకును ఒంటరిగ కారాగారమునం దుంచుటకును శిక్షలు విధింపబడినవి.

అమెరికా

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల గొప్పసేన.

పదుమూడులక్షల సైనికులు.
హోరిసుబర్గ్ అక్టోబరు 9:— అచిర కాల మున నె అమెరికావారి సైన్యము 13,00,000 బలము గలదగుననియు, ఆ సైన్యమునకు తగిన ఆయుధపరికరములు తయారగుచున్నవనియు, ఇంతవెద్ద సేనకు వలయు సామగ్రియంతయు అచిర కాలమున నె నన్నధమగుననియు నిచట నొక యువస్వామి సందర్శమున యుద్ధమంత్రి జేకరుగారు నుడివిరి.

జర్మనీయులకు హెచ్చరిక

కవుంటు లక్కుబర్గ్ గారి స్థితి.
బోవునువిరిసు, అక్టోబరు 9:— ఆరెంటి నా విదేశాంగమంత్రి సంభాషణసందర్భమున నిట్లనెను:— జర్మనీయులు అంతర్జాతీయశాసనమునకు భిన్నముగ నడుచుకొని లేని దొరతనమువారు జర్మనీతోడి సంబంధములను తెగదెంపు చేసికొందురు. లక్కుబర్గ్ గారింకను ఆరెంటి నా రాష్ట్రమును విడలేదు. దేశాంతర్భాగమున నెచ్చటో యున్నాడు. ప్రజల యాగ్రహ మధికమగునను కారణమున నతడు బ్యూనాసు ఎరిసును విడిచెను.
ఈతడు తమ సరిహద్దుల దాటి రాగూడదని చుట్టు పట్ల దొరతనముల వా రాటంకపరచి యున్నాడు.

అర్జంటైనా

బ్యూనోస్ యైసు:— రెయిల్వే సమైక్యకట్టంతలో పూర్తి యగునట్టి నూతన లేనియు గానరావు. రెయిలుకోడ్డును మరా మత్తు చేయుట కేతెంచిన జూలివాండ్రను కట్టుదారులు హిం సించుచున్నారు.

జీతముల నృన్ధిచేయ ప్రార్థించుట

ప్రధానమంత్రి ప్రత్యుత్తరము

లండను, అక్టోబరు 10:— పార్లమెంటు సభ్యులను వర్తక సంఘములను కలసి ఏర్పడిన సంఘము వారు, సైనికులయు, నావికులయు జీతములను నూటికి నూలుచొ॥ న హెచ్చింప వలసినదని లాయుడు బార్నిగారిని కోరిరి. ఇదివరలో హెచ్చింపబడిన జీతముల మూలమున విదారుకోట్ల పానుల క్యయముధి కమయ్యెననియు, కమిటి వారి యుద్దేశములతో తమకు సాను భూతి కలదనియు, వారి కోర్కెలను సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గారికి తెలియజేతుచుననియు లాయుడు బార్నిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

అమెరికావారి కాపుబారి పడవ.

ఇటలీవారి జలాంతర్గామివై ఫిరంగుల ప్రయోగించుట.
వాషింగ్టను అక్టోబరు 9:— గురుతులకు క్రమమగు ప్రత్యుత్తరముల నీయనందున అమెరికావారి కాపుబారి పడవ యొకటి ఇటలీవారి జలాంతర్గామివై ఫిరంగుల ప్రయోగించి, ఒక యుద్ధోగిని, ఒక నావికుని వంపెను. ఇందులకు చింతిలు చుంటిమని దానియల్లు గారు ప్రకటించిరి.

అకాలముగు సంధి ప్రమాదకరము.

విల్నిసుగారి ప్రసంగము.
లండను, అక్టోబరు 10:— జాతీయైకతా నూతన సంఘమువారికడ ముచ్చటించుచు వ్రెసిడెంటు విల్నిసుగారిట్ల నిరి:— అకాలమున కాలము పరివక్రము గాకయే సంధి జేసి కొనట సాంక్రామికజాతులకు ప్రమాదకరము. జర్మనీరాష్ట్ర మోడిపోయి, నిరంతుశత్రుత్వమునకు మాటుగ నా దేశమున ప్రజాస్వామ్య మేర్పడిన గాని వైరము విడువగూడదు.

జర్మనీ

మైకేలిసుగారి యుద్వాసము.

లండను, అక్టోబరు 9:— క్రిందటి శనివారము రెయిచి స్ట్రాగు సభలో నల్లరిజరిగిన నాదిగ డాక్టరు మైకేలిసుగారిని ఛాన్సెలరు పదవినుండి తప్పించి హెర్ మాసిమాను గారి కా పదవి నిప్పించుటకు ఇటీవల జర్మనీయగు దొక నూతనోద్యమము బయలుపెడలిన దని వినుచున్నాము. అయినను డాక్టరు మైకేలిసుగారివారి సేనము హెర్ హెల్ ఫ్రీచ్చిగారి మీద త్రోసిజేయబడి అతడు నిరపాయముగా తప్పించుకొన గలడని నూచింప బడుచున్నది.

యునైటెడ్ నౌకను ముగించేయుట.

లండను, అక్టోబరు 9:— ఎక్స్ ప్లొజి ప్రతికా విశేఖ మకు ఆండ్లగామునుండి ఈ క్రిందిసంగతిని తెలియజేయుచు న్నాడు. హెలిగోలాండున కాల సొక జర్మను యుద్ధనౌక (క్రూయిజరు) ఏదియో యపాయస్థితియందుండది మందుగను లు తాకి మునిగిపోయెను. పిమ్మట నది యెత్తున కిడి చేయ బడెను. దాని పురోభాగములు కొన్ని శిథిలీభూతము లయ్యెను.

పోర్చుగలు

పోర్చుగీసు అధ్యక్షుడు జాపానుఁజూడ నేగుట.

మాడ్రీసు, అక్టోబరు 9:— ప్రధాన విదేశమంత్రుల సహితముగా పోర్చుగీసువారి అధ్యక్షుడు నేటిదినము సాను నెల్లెస్టి యనున కరుడెంచెను. అచట నతడు స్పెయిను విదేశాంగమంత్రి సహితముగ ఆల్బానోస్ రాజుగారిని గలసికొ నెను. ఆల్బానోస్ రాజుగారును అధ్యక్షుడును చాలకాలమువరకును సంభాషించిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు సుల్తానుగారు కీర్తిశేషులగుట.

లండను, అక్టోబరు 10:— ఈజిప్టు సుల్తానుగారు మరణించిరని తెలియ జేయబడెను. యువరాజు ఆహ్వాదాఫాదు గారు సుల్తాను పదవిని వహించురని, లండనుపత్రికలు తెలుపు చున్నవి.

నోటీసు.

గుంటూరు కాటన్సుజాట్ వేపరుమిల్సు కంపెని (లిమిటెడ్)

ఇందువల్ల సర్వజనులకు తెలియజేయునది యేమనగా:—

(921)

ఈ సైని ఉదహరించిన యంత్రశాలయందు ఆ 1917 సంవత్సరం డిశంబరు 5 వ తేదీనుండి ఆ 1918 సంవత్సరము నవంబరుతో అంత్యమయ్యె సుమారు 12 మాసములకు సంచలు తయారు చేయించుకొను హక్కును కంపెనియొక్క రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసువద్ద గుంటూరు వట్టణముందు రహదారి బంగళాకు యెనుట మ్యునిసిపల్ 1805 నెంబరు గల గృహమువద్ద యీ నెల 16-17-18 తేదీలను ప్రతి రోజు మధ్యాహ్నము 3 గంటలు మొదలు 5 గంటలవరకు బహిరంగమైన వేలము మూలముగా అమ్మబడును యొక్క పాటదారుని పేర పాట ఆఖరు తేదీయగు 18-1-17 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు కొట్టివేయబడును. అనగా ఆఖరు పాట దారుని పాటపయి ఖాయపరచబడును.

సదరు వేలంపాట పాడదలచినవారు యీ క్రింది షరతులకు లోబడి పాటపెట్టవలెను.

1. యంత్రశాలయందు 50 మగములుగలవు. 500 పౌనులు తూనికె గల పుట్టుక గోగునారను సదరు శాలయందు తయారుచేయుటకు కంపెని వారికి ఆఖరు పాటదారు ఇచ్చుటకు కంపెనివారు అంగీకరించు రేటుచొప్పున అగుమొత్తము సదరు పాట మొత్తము అయియుండును.

2. కంట్రాక్టరు ఆఖరుపాట ఖాయపడిన లగాయతు డిశంబరు 1 తేదీగా ఆ 1918 వ సంవత్సరము నవంబరు వరకు మిల్లుయొక్క కంపెనివారుయిచ్చు నార పెడు కంట్రాక్టరుయొక్క సొంత ఖర్చులతో కంపెనివారి పేరును 10000 ఫదివేలరూపాయలకు నవంబరు వరకు ఫైర్ యి శ్యూర్ సుచేసి యిందుకు ఇన్ శ్యూరెన్సు కంపెని వారికి చెల్లించవలసిన మొత్తం చెల్లించి పోలిక, శ్రేక్రిటరీ అండు బ్రజరర్సుతావున దాఖల్ చేసి సదరు కంట్రాక్టరుప్రకారము 5 వ తేదీ డిశంబరు లగాయతు వర్కింగు చేయించుకొనుటకు కంట్రాక్టరు సిద్ధముగా నుండవలెను.

3. సదరు కంట్రాక్టరు కాలములో యితర జిల్లాల ప్రాంతములలో పండు గోగునార, కట్టె నార కాకుండా యుండేమంచివారతో వర్కింగు చేసుకొనవచ్చును.

4. సదరు వేలముకాలమందు పాడదలచిన వారు 100-0-0 నూరురూపాయలు శ్రేక్రిటరీను అండుబ్రజరర్సువద్ద డిపాజిటుచేసి పాటపాడవలెను. యిందులో ఖాయపరచబడిన పాటదారుని సొమ్ము తప్ప తతిమ వారల సొమ్ము ఆరోజుననే రిటరన్ చేయబడును.

5. యొక్కపాటదారుని పేర పాట ఖాయ పరిచిన తక్షణమే సదరు కంట్రాక్టరు 5000 లు అయిదువేల రూపాయలు శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సువద్ద డిపాజిటు చేయవలెను. అట్టి మొత్తము భర్తికి వేలము పాటయందు డిపాజిటు చేసిన 100 రూపాయలు పోను తక్కిన 4900 లు నాలుగువేల తొమ్మిదివందలు రూపాయలు డిపా జిటుచేసి తక్షణం రసీదు పుచ్చుకొనవలెను. కంపెనివారివద్ద కంట్రాక్టరు డిపాజిటు చేసిన 5000-0-0 అయిదువేల రూపాయల మొత్తము కంట్రాక్టరు షరతు ఆఖరు మాసము అనగా 1918 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల ఆఖరు భాగమందు కంపెని లెఖలయందు సదరువర్కింగు పార్టీను క్రింద కంట్రాక్టరుపేర జమ కట్టబడును.

6. కంట్రాక్టరు గోగునార పని జరిగినరోజు 1-కి అవుట్టర 16 పుట్లకు తక్కువలేకుండా కం ట్రాక్టరు పూర్తి పాయదాకు లెఖ లప్పచెప్ప జవా బుదారి కంట్రాక్టరుదియగు యున్నది. సదరు కం ట్రాక్టరు అసంతములో యెప్పుడైనా శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు అడిగినప్పుడు లెఖ చూచుకొని షరహంమీద 16 పుట్లనంతన లెఖ వచ్చుచెప్ప వలెను. 16 పుట్లకు వర్కింగు తగినప్పుడు కంపెని వారికి కంట్రాక్టరు కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారం అయిన సొమ్ము కట్టియిచ్చి రసీదు పుచ్చుకొనవలసి యుండును.

7. మూడుమాసముల వర్కింగు సరిపొయ్యె వారమిల్లువారు యిచ్చిన పెట్టుబో గోగునారనిల్వ నుగురించి కంపెని వారు అడిగినప్పుడు కంట్రాక్టరు పైవిధముగా నిల్వచూపిస్తూ యుండవలెను.

8. ట్యూబు నేతకాకుండా 44 x 28; 40 x 29; 34 x 28 ఇంచు కొలతలు గల సాదాసంచు లను కంట్రాక్టరు సప్లయచేయు గోగునారతో కం పెనివారు అన్ని ఖర్చులు భరించి తయారుచేయు దురు. సదరు గోగునారను కంట్రాక్టరుతన స్వంత ఖర్చులతో తూనిక వేయించి యంత్రశాల యొక్క హాలునందు కంట్రాక్టరు వప్పగించవలెను. యం త్రశాలయందు తయారుచేయబడు సంచుల బేళ్లను కంట్రాక్టరు ప్రతిరోజు వప్పగించుకొని వెంటనే యంత్రశాల ఆవరణము నుంచి తీసుకొని పోవ లెను.

9. యంత్రములు చెడిపోవడము లేక విరిగి పోవడము యంత్రమునకు అవసరమైన నిల్వసామా నులు, యంత్రపు భాగములు యూరోపు దేశము నుండి రాకపోవడము లేక పనివాండు సమ్మెకట్ట డము, ద్రావిక రాజీకములవల్ల కలిగే ఆలశ్యముకు మరియు కంపెనివారికి వల్లపడవి యితర సంగతు లచేత ఆగిపోవడము గాక తతిమ్మ రోజులకు పని చేయుటకు కంపెనివారు పూనుకొనుచున్నారు.

10. కంట్రాక్టరు సప్లయచేసిన గోగునారతో సాధ్యమయినంత హితకరముగా పనిచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు గాని తరుగు వగైరాలకు, రద్దుకు, పూచీదార్లుకారు, అనివార్య మైన కారణముల వల్లగాని, కంట్రాక్టరు లోపములవల్లగాని పని చక్కగా జరుగనియెడల అందుకు కంపెని వారి జవాబుదారి యెంతమాత్రము లేదు.

11. యంత్రశాలకు పూర్తిగా పని కలుగు లాగున అవసరమయిన గోగునారను సప్లయ చే యుటకు కంట్రాక్టరు బద్ధుడయి యుండవలెను. అదియు గాక కంపెనివారు తయారుచేయు సంచు లకు బస్తాలుగా కట్టుటకు అవసరమయిన త్రాళ్లు కంట్రాక్టరు సప్లయచేయవలయును. బస్తాలు కట్టు ట యందు వ్రపయోగించు గోని గుడ్డ కంట్రాక్టరు యిచ్చు నారతో కంపెని వారు తయారు చేయు దురు.

12. ఎప్పుడైనను మిల్లుపని చేయుటకు కావ లసిన గోగునారను సప్లయచేయుటకు కంట్రాక్టరు తప్పిపోయిన యెడలను, మిల్లు పనిచేయక ఆపు దల చేయవలసి వచ్చే యెడలను, పయిని చెప్పిన 16 పుట్ల ప్రాప్తికి కంట్రాక్టరు నార సప్లయ చేయక తప్పిపోయిన రోజులకు కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారము కంపెనివారికి రావలసిన దిగు బడి బాపతు సొమ్మును కంట్రాక్టరు కట్టి యివ్వ వలసి యుండుంది.

13. సదరు కంట్రాక్టరు షరతు కాలములోపు నకు కంట్రాక్టరు సప్లయచేయు నారమట్టుకు మాత్రమే పనిచేయుటకు కంపెనివారు పూనుకొను చున్నారు. కంపెనివారి సమ్మతిపయిన కంట్రాక్టరు వలన ఆక్రమణ కాబడిన కంపెనివారి తాలూకు సలము లేక నారపెట్టును షరతు ఆఖరుననే తక్షణం కాగిచేసి కంపెనివారికి నుంచి స్థితిలో వచ్చుగించి వారినలన రసీదు పొందవలెను. అట్లు జరుగని యెడల షరతుకు మించి వాడుకున్న రోజులకు పెట్టుకుగాను రోజు 1-కి రు 20-0-0 యిరవము రూపాయల చొప్పున కంపెనివారికి కంట్రాక్టరు యిచ్చుకొనవలసి యుండుంది.

14. కంట్రాక్టరువలన కంపెనివారికి డెలివరు చేయబడి గోగునారను సంచులుగా తయారుచేసి నందుకు అయిన ఖర్చులు అనగా కంట్రాక్టరు రేటు ప్రకారము అయిన చార్జిన్ని మరియు 6-వ పేరాలో నుదహరించబడినరో 1-కి 16 పుట్ల ప్రాప్తికి రావ లసిన సొమ్ముతో 15 రోజులకు ఒకసారి అనగా గత 14 దినములకు అయిన చార్జి 15-వ రోజున కంట్రాక్టరు కంపెనివారికి రిజిస్ట్రే హెడ్డాఫీసులో సాయంత్రం 5 ఘంటలలోగా చెల్లించుతూ యుండ వలెను. అట్లు చెల్లించుటకు తప్పిపోయిన యెడల తప్పిపోయిన ప్రతిరోజు 1-కి రు 50-0-0 యాభయి రూపాయల చొప్పున అపరాధం కంపెనివారికి కంట్రాక్టరు నిరభ్యంతరముగా చెల్లించవలెను.

15. కంట్రాక్టరు వాయిదాల ప్రకారం 15 రోజులకు ఒక పర్యాయము సొమ్ము చెల్లించక పోయినను మూడేసి మాసములకు వర్కింగు జేయుటకు నార తగిన నిల్వచేయక పోయినను సదరు అగ్రిమెంటులోని షరతునుప్రకారం జరగని యెడలను శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు కంట్రాక్టరు క్యాశల్ చేయుటకున్న కంపెనివారికి కాబడె అన్ని విధములయిన నష్టములకున్న కంట్రాక్టరు వల్ల వసూలు కర్చుటకు సంపూర్ణమయిన హక్కు కలదు.

16. 15-వ పేరాలో నుదహరించిన సందర్భ ములు తటస్థమయినప్పుడు శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజ రర్సువల్ల లిఖిత పూర్వకమైన వుత్తరువు లేకుండా అప్పటికి (మిల్ కాంపౌండు)లో నిల్వవున్న నార గాని తయారయిన సంచులు లేక బేల్లుగాని, తీసు కొని వెళ్లకూడదు.

17. ఈ కంట్రాక్టు యెవరికి అయిన శ్రేక్రిట రీను అండు బ్రజరర్సు అనుమతి పొందకుండా యెవరికి సదరు కంట్రాక్టు ట్రాంసుఫర్ వగైరా యేలాంటి అన్యక్రాంతములు చేయకూడదు.

18. శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు యొక్కపాట పాటదారునే విధిగా అంగీకరించుటకు బద్ధులుగారు. యొక్కపాట పాటదారుని యితర కారణములచే వప్పకొనకుండా వుండుటకు వారికి హక్కు కలదు. శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు పాటదార్ల వల్ల సెక్యూరిటీ తీసుకొనుట అవసరమని తోచే యెడల అట్లావారు చేయుటకు హక్కులేదు.

గుంటూరు, 2-10-1917 } మైండ్ వెంకట చలపతి లింగపల్లు రామచంద్రరావు శ్రేక్రిటరీను అండు బ్రజరర్సు.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోషధములు.

దంఢమాంసము పండ్లతోముట్టకు ...	0-2
తీర్థరసాంశము మాత్రము ఆచీర్ణమునకు ...	1-4
దంఢమాంసము పండ్లతోముట్టకు ...	0-8
నవగ్రహముల ధాతువునీటి ...	1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు నీసా 1-3 ...	0-12
మూలకంకు తైలము దబ్బి 1-3 ...	0-12
తేలుమందు తేలుకాటుకు నీసా 1-3 ...	0-9
సేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4
కలరామాత్రము వాంతిభేదములకు ...	0-5
గజ్జీతైలము గజ్జీతైలము దబ్బి 1-3 ...	0-8
చామకర్మము నీసా 1-3 ...	0-6
తేలు మందు నీసా 1-3 ...	0-4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-8
కుంభుత తైలము దబ్బి 1-3 ...	0-4
మంత్రాంశము నీసా 1-3 ...	1-0
కంఠహరి కంఠాబ్జ దగ్ధులకు ...	1-4
కంఠహరిమాంసం గంఠములకుదబ్బి 1-3 ...	0-8
చాయాపుష్పములకు మందు ...	1-0

ఈ డిపో వారి దివ్యోషధములు.

మోహినితైలము మోహినితైలము పెరుగుటకు ...	0-12
లోమహరి మోహినితైలము దాడుటకు ...	0-0
ఉబ్బునములకు మందు నీసా 1-3 ...	1-8
కన్యూలమాత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-3 ...	0-10
మఖభోగి మాత్రము ...	1-0
మఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1-0
విరేచనములకుమాత్రము దబ్బి 1-3 ...	0-8
గ్రహణి మాత్రము దబ్బి 1-3 ...	0-8
కరోవేదన మాత్రము తలనొప్పిలకు ...	0-12
కాలినపుండ్లకు నూనె నీసా 1-3 ...	0-8
శృంగు వ్రాచకము నీసా 1-3 ...	1-0
కుసుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1-0
చుండుకు నూనె నీసా 1-3 ...	0-6
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
కనుకల తైలము కిరీటగుల్లకు ...	0-6
కన్యూలహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
జ్వాలాది మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0-8
జంతుచాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

క్రితములైన గోపాలకృష్ణ గోకతేజా చక్రవర్తి
కంఠుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గములు
బంధులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేభరించి పంపుచున్నాము.
కంటే నేనాయెదు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అరెంకల్ గురు వీధి, మద్రాసు 156, బ్రాడ్వే, బీజరామ.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
సంఘమరాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

డా. ధావీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసరిల్లా

అపరకుభ్రష్ట రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
ఓండ్లను, ప్రాంతిసోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకుభ్ర కారిణి (28)

వనోషధిసారసరిల్లా గుఱి మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యనచ్చినను అన్ని విధములైన బోషములను
చాగొట్టును. కిరీటమునందలి పాదరసబోషములను, మలబద్ధమును కార్మిసంబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును
కుంభపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కంటే 4 రోజుల బుడ్డిలో అమృతమును.

ప్రొఫైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నెలకంటే అపూర్వాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర నర్వకశాళాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బు సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూపించినచో లోబ్ధములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము
కలిగినవారికి వ్యాధయశోకము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బు సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవించుదురు.

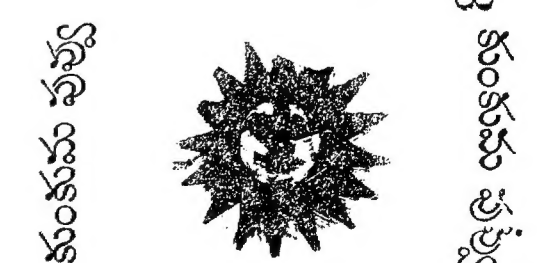

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతుప్రక్షీణమును, స్వప్రస్థితియు మానును, ధాతువు
మాత్రముతో కలిసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకబాటిపండు. ఇదికాబూత్, కాండహార్, ఖేములలో మైగుచున్నది. అక్కడి జనులు
అందును విశేషముగా తినెదవలన మనచేతపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆడేతమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బును
సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందుతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన చానెట్ల త్రొక్కి గుఱుముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కుతో పంపబడును.

15 తులారు దబ్బివెల రూ. 2-0-0. తపాలాఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవస్థురోడ్డు, బెంగళూరు సిటీ.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమును,
గమనింపుడు. కరస్పాడెన్ను మొద్యును.
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అందు కమాణి
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.